

JUSSFORMIDLINGEN

ETABLERT 1972

ÅRSRAPPORT FOR JUSSFORMIDLINGEN 2021

Innhold

FORORD.....	2
OM JUSSFORMIDLINGEN	3
HISTORIKK	3
ORGANISASJONEN	3
ORGANISASJONSSTRUKTUR	5
Allmøtet	5
Arbeidsutvalget.....	5
Verv.....	5
ARBEIDSFORM OG DRIFT	7
DRIFT MED SMITTEVERNTILTAK	7
ÅPNINGSTIDER OG FERIEÅPENT	8
SAKSBEHANDLINGEN – SAKSFORLØP OG KVALITETSSIKRINGSRUTINER	8
Saksinntak.....	8
Klientmottak og saksbehandling	9
Kvalitetssikringsrutiner	10
UNDERGRUPPEARBEID OG ANNEN AKTIVITET	10
Fellesseminar og seminarturer	10
Faglunsjer.....	11
ØKONOMI.....	13
JUSSFOMIDLINGENS FINANSIERINGSKILDER	13
GENERELT OM ØKONOMIEN	13
KOMMENTARER TIL REGNSKAPET.....	14
Resultatet i 2021.....	14
Jussformidlingens forvaltning av midler i 2021	14
RETTSPOLITISK, RETTSOPPLYSSENDE OG OPPSØKENDE ARBEID I 2021.....	16
MARKEDSGRUPPEN.....	16
RETTSHELPERGRUPPEN	17
RETTSPOLITISK UTVALG (RPU-GRUPPEN).....	19
Rettspolitiske debatter	19
Rettspolitisk prosjekt.....	19
Høringer.....	19
Rettspolitiske artikler.....	21
SAKSOMFANG OG STATISTIKK	25
ANSLAG OVER KOSTNAD PER SAK	25
MUNTlige HENVENDELSER.....	26
SAKER.....	27
Rettsområde og type tvister	28
Hvem hjelper vi?	30

Forord

Jussformidlingen gikk året 2021 i møte med håp og optimisme.

Det foregående året tvang frem nye og kreative løsninger for Jussformidlingens arbeid. Vi måtte undergå flere store endringer for å tilpasse seg den nye hverdagen med hjemmekontor, digitale møter og tåle fraværet av sosialt samvær i arbeidshverdagen. Året 2021 lovet gjenåpning og normalisering. Slik ble det ikke.

Vi så for oss at dette skulle bli et år hvor Jussformidlingen kunne ta opp arbeidet vårt igjen, fra sånn det var før pandemien. Vi ville reise ut, møte i person, hilse og snakke med menneskene vi skal hjelpe. Vi så frem til foredrag og møter uten mute og en grunn til å kle seg opp hver morgen. Slik ble det ikke. Men, det blir alltid bedre.

Året viser likevel hvor dårlig dagens tildelingsordning lever opp til dens formål. Midler bevilges på årlig basis og eventuelle ubrukte midler kan ikke tas med over til det nye prosjektåret. Verre blir det når tildelingssummen varierer fra år til år og summen først gjøres kjent i februar – *i prosjektåret*. Da hjelper det heller ikke på at et endelig svar på tildelingssummen, dersom du klager, foreligger først et halvt år etter at prosjektåret startet.

Jeg sitter likevel igjen etter dette året og ser med stolthet på hva vi har fått til. Vi har nådd flere og vi har nådd frem bedre. Dette til tross for at dette er året vi gjennomgikk et stort kutt i den statlige støtten. Jussformidlingen som organisasjon vist at også dette håndterer vi, og vi lar det ikke gå utover kvaliteten på arbeidet vi gjør.

Jeg ønsker også i år å takke for den forståelsen og tålmodigheten jeg har blitt møtt med av mine kollegaer, våre samarbeidspartnere og særlig klientene våre allerede er i en vanskelig livssituasjon før de kontakter oss. Dette året har vist at vi må være standhaftige.

Avslutningsvis ønsker jeg å takke alle som bidrar til at Jussformidlingen kan fortsette sitt arbeid med å bistå de personene i samfunnet som trenger vår hjelp aller mest. En særlig takk ønsker jeg å rette til Jussformidlingens studenter, for deres enorme pågangsmot og innsats i dette året.

Michelle Danker
Daglig leder

Bergen, 1. april 2022

Om Jussformidlingen

Historikk

Jussformidlingen – studentenes juridiske formidlingstjeneste – ble startet i 1972. Formålet var og er tredelt: Jussformidlingen har som formål å yte juridisk bistand til privatpersoner, gi jusstudenter relevant arbeidserfaring og ved erfaring kartlegge hvilket behov det er for rettshjelp og slik kaste lys over hvilke sosiale grupper som trenger det mest.

Mye har endret seg siden starten i 1972. Sakstilfanget har økt enormt, fra 88 saker i 1972 til om lag 3000 per år i perioden fra 2013 til 2016, og videre til dagens gjennomsnitt på rundt 6000 henvendelser og saker per år fra 2017 og utover. Utviklingen viser at det er et stadig økende behov for gratis rettshjelp.

Jussformidlingen er i all hovedsak finansiert gjennom tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet ved Statens sivilrettsforvaltning, men mottar også støtte fra blant annet Bergen kommune, Velferdstinget Vest, Bergesenstiftelsen.

Jussformidlingen er en selvstendig organisasjon, men har et tett samarbeid med Universitetet i Bergen. Universitetet bidrar med lokaler og administrative og tekniske tjenester. Det juridiske fakultet stiller sine vitenskapelige ansatte til disposisjon for oss i vårt arbeid.

Siden grunnleggelsen har Jussformidlingen hatt som mål å arbeide for de gruppene som ikke har hatt tilgang til tilfredsstillende rettshjelp eller som av andre grunner opplever terskelen for å oppsøke annen juridisk rådgivning som høy. Vår statistikk viser at vi i stor grad oppnår dette målet. Hovedandelen av våre klienter har lav årsinntekt, er utenfor arbeidsmarkedet eller er i en livssituasjon som gjør det utfordrende å skaffe seg annen form for rettshjelp.

Organisasjonen

Jussformidlingen består av totalt 30 ansatte, hvor 22 av dem er saksbehandlere. Arbeidet som saksbehandler er frivillig og strekker seg over ett år, deretter får fire av saksbehandlerne mulighet til å forlenge sitt engasjement hos oss med ytterligere et halvt år ved å fortsette som faggrupeledere. Organisasjonen har i tillegg til en daglig leder også tre deltidsansatte i administrasjonen som er viderekomne studenter med tidligere erfaring som saksbehandler hos Jussformidlingen.

Ansatte

Saksbehandlere

Saksbehandlerne opphold hos oss strekker seg over ett år og samtlige ansatte er viderekommende jusstudenter ved Universitetet i Bergen, med unntak av daglig leder.

Hver enkelt saksbehandler følger sin sak fra første klientmottak og frem til saken er klar for å avsluttes. Den enkelte student har et selvstendig ansvar for sin egen saksportefølje og fremdriften, og utarbeider alt skriftlig arbeid selvstendig. Studentene skal drøfte sakene sine med andre saksbehandlere underveis i arbeidet, i tillegg har de også mulighet til å sparre med Jussformidlingens daglig leder og de vitenskapelige ansatte ved Det juridiske fakultet.

Saksantallet for den enkelte ligger på rundt 30 saker, men dette varierer noe, blant annet basert på hvor stor og ressurskrevende hver enkelt sak er. Saksbehandlerne behandler saker innenfor flere forskjellige rettsområder, noe som sikrer stor læringsutbytte og at arbeidet er variert.

1. semester – Carl Fredrik Nyberget, Nora Grøndahl, Sveinung Nes, Anne Sofie Sæve, Bendik Rasmussen Skarpenes, Selma Fosså Bunæs, Ingeborg Breivik, Erlend Kristoffer Nedreklepp Bjerkvik, Ola Løvald Bråten, Trygve Mathias Hjelmeland Hellenes, Lise Valen-Sendstad og Vilde Nadheim

2. semester – Ina Fredrikke Olsholt, Mahima Thakur, Amalie Vindsnes Haram, Henriette Eriksen Aarsund, Sara Helene Terland, Magnus Rebo Rosenberg, Håvard Sørland, Johanne Fürst Mustad, Jonas Nielsen og Hiram Sørensen Berg

Frivillighet

For dette praksisåret gis saksbehandlerne 30 studiepoeng i valgfaget *JUS325 Rettshjelp* ved Universitetet i Bergen, dersom saksbehandleren har hatt minst 20 godkjente saker og den avsluttende rapporten som leveres i slutten av oppholdet godkjennes av universitetet. Summen studiepoeng som tilkjennes etter ett år hos Jussformidlingen tilsvarer ett studiesemester. Det andre semesteret medfører derfor forsinkelse i studentenes studieprogresjon og må derfor finansieres uten stipend fra Lånekassen. For å muliggjøre engasjementet hos oss ble det i 2021 gitt en månedlig utbetaling på 6500 kroner til saksbehandlerne under praksisåret.

Omgjort til en timelønn på 160kr, som er den timelønningen som gis under feriearbeidet, utgjør antallet betalte timer i måneden om lag 40,5. Det tilsvarer om lag 10 betalte timer i uken. Saksbehandlerne er pålagt å jobbe minst fire timer hver dag, noe som tilsvarer minst 20 timer arbeid i løpet av en uke. Vi ser imidlertid at stillingen som saksbehandler i praksis utgjør en fulltidsjobb. Arbeidet som saksbehandler hos Jussformidlingen bærer derfor et sterkt preg av frivillighet fra saksbehandlernes side. Arbeidsmengden ved Jussformidlingen er og lar seg vanskelig kombinere med studier eller annet arbeid.

Faggruppe

Faggruppen består av tidligere saksbehandlere i Jussformidlingen som fortsetter videre et tredje semester i en deltidsstilling med fast oppmøte hver fredag. De ansatte i faggruppen er ansatt for ett semester, med bytte i februar og august hvert år.

Faggruppen i 2021 bestod av leder for *Rettspolitisk utvalg*, leder for *Rettshjelpergruppen*, leder for *Markedsgruppen* og *Seminaransvarlig*. Informasjon om undergruppene og seminarene blir redegjort for nedenfor.

Ved siden av primæroppgavene som er å lede *saksbehandlerlunsj* og *klubb* hver fredag, består oppgavene også av å lede undergruppens arbeid eller ha det overordnede ansvaret for seminarene, opplæring av nye saksbehandlere og planlegge faglunsjer. Faggruppen bistår ellers daglig leder ved behov og deltar i *Arbeidsutvalget*.

Vårsemester – Matilde Mork Henden, Emma Kristine Lausund og Maria Ulvin Halvorsen

Høstsemester – Ingrid Helene Nedretvedt Nesse, Hizkil Ahmad Daud Khan, Ola Marin Abrahamsen og Johannes Ørn Thorsteinsson

Administrasjon

Daglig leder – Michelle Danker

Daglig leder er utdannet jurist med tidligere arbeidserfaring fra Kriminalomsorgen som saksbehandler og HR-rådgiver. Daglig leder har ansvar for administrasjon, daglig drift, budsjett og regnskap. I tillegg er daglig leder den nærmeste overordnede og har personalansvaret for alle ansatte ved Jussformidlingen. Daglig leder fungerer også som juridisk og taktisk rådgiver for saksbehandlerne og har det overordnede ansvaret for kvalitetssikring av våre rutiner.

Kontormedarbeidere – Marte Odberg Vollan, Madeleine Kamfjord og Pia Kjelsrud Johansen

Kontormedarbeiderne er deltidsansatt med én fast arbeidsdag i uken. Kontormedarbeiderne bistår daglig leder i den daglige driften ved å betjene resepsjonen hver mandag eller fredag. I 2021 har alle stillingene vært besatt av tidligere saksbehandlere fra Jussformidlingen, som har hatt deltidsjobben ved siden av fulltidsstudiet sitt ved Det juridiske fakultet i Bergen. Kontormedarbeiderne er timelønnet.

Organisasjonsstruktur

Allmøtet

Allmøtet er Jussformidlingen sitt høyeste organ. Alle saksbehandlerne er medlemmer av allmøtet og har møteplikt, tale- og stemmerett. Det holdes jevnlig allmøte, hver 3. uke. Daglig leder har møteplikt, talerett og forslagsrett.

Viktige saker for Jussformidlingen tas opp på allmøtet. Det er imidlertid ingen begrensinger på hvilke saker som tas opp her. Dette er i tråd med prinsippet om at Jussformidlingen er en demokratisk organisasjon med flat struktur hvor alle ansatte skal ha mulighet til å påvirke driften.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget fungerer som organisasjonens styre. AU har blant annet en rådgivende funksjon overfor daglig leder, i tillegg til et delegert ansvar for å følge opp daglig leders arbeidsutførelse. Arbeidsutvalget består av av allmøteleder, tillitsvalgt og faggruppen. Arbeidsutvalget fungerer som Jussformidlingens styre og støtte til daglig leder.

Verv

Ved siden av arbeidet som saksbehandler skal andresemesters saksbehandlerne i tillegg ha et verv som gir dem et eget ansvarsområde og ekstra oppgaver. Vervene innehas av saksbehandleren det siste halvåret før endt praksisår. Her gis en nærmere beskrivelse av de viktigste vervene i organisasjonen.

Allmøteleder

Allmøteleder har som oppgave å planlegge, kalle inn, og lede allmøtene og møtene i arbeidsutvalget. I 2021 var Johannes Ørn Thorsteinsson og Jonas Nielsen allmøteledere.

Tillitsvalgt

Tillitsvalgt har ansvaret for å gi råd til daglig leder i personalspørsmål, samt representere de ansatte overfor daglig leder dersom det er behov for det. Tillitsvalgt deltar også i intervjukomiteen ved ansettelse av nye saksbehandlere. Madeleine Kamfjord og Sara Helene Terland var tillitsvalgte i 2021.

Verneombud

Verneombudet har hovedansvaret for vårt HMS-arbeid i samråd med daglig leder og har et ekstra ansvar for teknisk utstyr hos oss. I 2021 var Vatan Spahija og Ina Fredrikke Olsholt verneombud.

Pandemiansvarlig

I forbindelse med den økte smittespredning av koronaviruset (Covid-19) i Norge, har Jussformidlingen måtte legge om sin drift og innføre strengere rutiner. Det er i den sammenheng opprettet et nytt verv som pandemiansvarlig. Dette vervet opphørte i juni 2021. Personen skulle, i samråd med daglig leder, sikre at driften av Jussformidlingen er i samsvar med de til enhver tid gjeldende smittevernregler fastsatt av myndighetene. I 2021 var Ingrid Helene Nedretvedt Nesse pandemiansvarlig.

Revisorgruppen

Revisorgruppen består av to personer. Formålet til revisorgruppen er å ha en kontrollerende funksjon overfor daglig leders arbeid knyttet til organisasjonens økonomi. Revisorgruppen skal sjekke budsjett og revidert budsjett, samt kontrollere regnskapet i tråd med god regnskapsskikk så langt det er mulig og etter sitt beste skjønn. Dette vervet har de, til forskjell for de andre vervene, hele praksisåret sitt på Jussformidlingen. I 2021 bestod revisorgruppen av Lasse Fredriksen Winther, Herman Sørensen Berg og Sveinung Nes.

Arbeidsform og drift

Jussformidlingen holder til i lokaler i Sydneshaugen 10, som er stilt til rådighet av Universitetet i Bergen.

Det mest sentrale i Jussformidlingen sin virksomhet er den kvalitetssikrede, skriftlige saksbehandlingen. I tillegg til en inngående skriftlig saksbehandling, blir et stort antall juridiske spørsmål besvart via telefon og direkte i resepsjonen. I disse tilfellene får personen generell veiledning om regelverket. Dersom personen har krav på annen rettshjelp eller kan få bedre bistand av andre, får den videre hjelp i form av henvisning til andre relevante parter eller instanser.

Jussformidlingen har et gjennomgående fokus på god muntlig veiledning via telefon eller i resepsjon, dette for å gjøre personene som tar kontakt mest mulig selvhjulpne. Videre avgrenser vi i større grad enn tidligere hvilke typer saker vi tar inn for skriftlig behandling, dette for bedre å kunne bistå de som trenger gratis rettshjelp mest.

Drift med smitteverntiltak

I likhet med 2020, møtte Jussformidlingen i 2021 flere utfordringer i sitt oppsøkende, rettsopplysende og rettspolitiske arbeid. Dette skyldes flere forhold. Fjorårets smittevernregler ble lempet på etter hvert som vi nærmet oss den siste halvdelen av året, men tiden før var preget av avlyste foredrag og besøk eller avslag fra aktuelle samarbeidspartnere eller inviterte gjester og debattanter. Denne siden av Jussformidlingens drift har også dette året vært hemmet av smittesituasjonen.

Frem til oktober holdt vi på tiltak som ingen fysiske klientmottak, faste kontorplasser, forsterket renhold og et utgangspunkt om digital gjennomføring av møter og kommisjoner. I periodene hvor det har vært pålegg om hjemmekontor, har Jussformidlingen gjennomført kontorrulling med to grupper. Ansatte har også dette året hatt muligheten for å arbeide hjemmefra ved behov eller etter ønske.

Den perioden vi har hatt kontorrulling måtte vi redusere telefonvaktene med to timer hver uke ettersom det rent praktisk ikke lot seg gjøre å gjennomføre telefonvaktene med de ordinære åpningstidene for telefonlinjen. Dette kommer i tillegg til manglende mulighet for fysisk oppmøte. Jussformidlingens reduserte tilgjengelighet gjenspeiler seg tydelig i at antallet muntlige henvendelser i fjor er lavere enn antallet året før. Dette viser hvor viktig det er at et lavterskeltilbud som oss er åpent for publikum og gjør oss tilgjengelig slik vi vanligvis pleier.

Året 2021 ble Jussformidlingens andre år med hjemmekontor og digitale møter. Årets resultater viser at Jussformidlingen har klart å innarbeide gode rutiner for denne nye arbeidsformen og forbedret måten vi håndterer sakene vi tar inn. Dette ser vi ved at Jussformidlingen i 2021 har vi tatt inn betydelig flere saker til videre skriftlig behandling sammenlignet med året før. Dette til tross for at antallet personer som kontaktet oss det året er lavere enn tidligere. Det viser at behovet for gratis rettshjelp fortsatt er der, men at smitteverntiltakene har gjort at færre personer er kjent med eller klarer å nå frem til oss på egenhånd for å få hjelpen de trenger.

Åpningstider og ferieåpent

Jussformidlingen holder åpent for mottak fra mandag til torsdag, kl. 09.00-15.00 på mandager og tirsdager og kl. 09.00 til kl. 17.00 på onsdager og torsdager. Til vanlig er resepsjonen betjent av to ansatte som tar imot innkommende telefonsamtaler, ringer opp personer som har sendt inn henvendelser på vår nettside og besøkende som møter fysisk i våre lokaler.

På fredager har Jussformidlingen to faste saksbehandlermøter og hver tredje fredag gjennomfører vi også *allmøtet* den dagen. Denne dagen er resepsjonen betjent av en kontormedarbeider som håndterer henvendelser fra våre klienter.

Jussformidlingen holder stengt i én uke i forbindelse med påskeferien og tre uker i juleferien. I tillegg til dette pauser vi den alminnelige driften to ganger hvert semester, én uke for å gjennomføre vår rettspolitiske uke og en annen uke av hensyn til vårt interne seminar. I opplæringsuken, som finner sted i henholdsvis august og mars, er også saksmottaket lukket for nye henvendelser.

I sommerferien og deler av juleferien holder Jussformidlingen fortsatt åpent for henvendelser og vurderer fortløpende om saken skal tas inn for videre behandling etter ferien. Dette er ekstraarbeid som saksbehandlerne kan melde seg til og det er timelønnet. Vi ser at antallet henvendelser i feriene holder seg på tilnærmet samme nivå som de øvrige månedene i året, noe som viser at behov for rettshjelp ikke avtar i fellesferien eller i høytidene.

Ved ordinær drift er det totalt ti uker i året hvor telefonvakten er stengt til fordel for vårt rettspolitiske arbeid, opplæring og kompetanseheving av ansatte, samt ved ferieavvikling. På grunn av smitteverntiltakene på våren, ble vårt interne seminar avgrenset til et dagsseminar uten påvirkning på åpningstidene våre. I 2021 ble Jussformidlingen imidlertid utsatt for et kutt på 170.000kr, noe som fikk en direkte innvirkning på blant annet vårt tilbud om sommeråpent. Av hensyn til vår økonomiske situasjon, ble det besluttet å holde Jussformidlingen stengt én uke i løpet av fellesferien.

I 2021 holdt Jussformidlingen åpent for mottak i 45 av årets 52 uker.

Saksbehandlingen – saksforløp og kvalitetssikringsrutiner

Saksinntak

Saksinntaket vårt starter med at potensielle klienter kontakter oss på telefon eller møter opp i våre lokaler. I tillegg kan de sende inn saken sin via vår nettside og blir da oppringt av oss for en nærmere vurdering av saken. I telefonvakten og resepsjonen gir saksbehandlerne generell veiledning. Et stort antall saker blir løst allerede på dette stadiet, ofte fordi innringer kun trenger informasjon om hvilke rettsregler som er relevante og får tilstrekkelig svar på spørsmålene dine gjennom generell veiledning om rettsreglene.

Vi tilbyr alltid ytterligere bistand i form av videre skriftlig behandling i saker hvor generell veiledning ikke er tilstrekkelig hjelp og saken er av stor velferdsmessig betydning for personen det gjelder. Dette gjelder særlig saker innenfor våre prioriterte rettsområder.

Jussformidlingens prioriterte rettsområder er arbeidsrett, trygd- og sosialrett, utlendingsrett, husleierett (leietakere og fremleiere) og straffegjennomføringsrett. Saker innenfor disse rettsområdene er ofte i en særskilt stilling ettersom at disse sakene vanligvis er av stor velferdsmessig betydning for den enkelte.

I vurderingen av hvorvidt der foreligger velferdsmessige hensyn som tilsier at vi bør ta saken inn til videre behandling, ser vi på personens livssituasjon eller på om det er begått klar urett. Klar urett kan eksempelvis foreligge i tilfeller der det fremstår som klart at motpart har handlet i strid med ufravikelig lovgivning eller andre tungtveiende rettskilder.

Når vi vurderer personens livssituasjon, ser vi blant annet på forhold som inntekt, inntektskilde, tvistesummens størrelse sett opp mot inntekten, forsørgerbyrde, sivilstatus, formue og gjeld, samt eventuelle individuelle utfordringer som språkutfordringer, funksjonsnedsettelse, manglende sosialt nettverk o.l. I dette ser vi på personens mulighet for å vinne frem med saken på egenhånd eller til få annen rettslig bistand.

Formålet med grovsilingen som skjer i telefonvakten og resepsjon er å sikre at vi i større grad skal kunne yte gratis rettshjelp til de i samfunnet som har størst behov for slik bistand, ettersom antallet henvendelser er stort og rettsområdene de søkes om bistand i er bredt.

Klientmottak og saksbehandling

I de sakene som tas inn for videre behandling hos oss, setter vi i første omgang opp et klientmottak med den saksbehandleren som får saken. Klientmottaket er klienten og saksbehandlerens første møte, hvor det kan innledes et formelt klientforhold til personen.

Dersom saksbehandleren under klientmottaket oppdager forhold som tilsier at saken ikke bør tas inn til videre behandling, kan saken avvises. På klientmottaket får saksbehandleren mer informasjon om saksforholdet og det kan eksempelvis vise seg at det ikke er en reell tvist, at tvistesummen er høyere enn vår ansvarsforsikring eller at saken etter ytterligere opplysninger ikke lenger fremstår velferdsmessig. Dersom alle inngangsvilkår er oppfylt, signerer klienten en klientkontrakt og eventuelle fullmakter, og saksbehandleren ta saken med på vårt interne møte samme fredag for endelig godkjenning av saksinntaket. Etter dette kan saksbehandleren begynne å arbeide med saken.

Den enkelte saksbehandler har et selvstendig ansvar for sin egen saksportefølje og utarbeider alt skriftlig arbeid selv, samtidig som sakene drøftes med kollegaer. Studentene har også mulighet til å sparre med Jussformidlingens daglig leder og de vitenskapelige ansatte ved Det juridiske fakultet underveis i arbeidet. Alt av Jussformidlingens skriftlig arbeid kvalitetssikres i fellesskap før utsendelse. Alle våre brev med juridiske vurderinger må godkjennes på et kommisjonsmøte før det sendes ut.

Jussformidlingen bistår klientene våre på flere måter, både ved utarbeidelse av motpartsbrief, partrepresentasjon overfor motpart i eksempelvis arbeidsforhandlinger og i forum som Husleietvistutvalget og Forliksrådet. I saker hvor vi vurderer klientens krav som ikke har et krav eller hvor klienten som utgangspunkt kan klare å føre saken selv, mottar klienten en utredning istedenfor et motpartsbrief. I utredningen går vi gjennom saken ved å redegjøre for relevante rettsregler og vurderer klientens krav opp mot det.

Kvalitetssikringsrutiner

Arbeidet med sakene gjøres i hovedsak av saksbehandler alene, men vår arbeidsform oppmuntrer saksbehandlerne til å drøfte sakene sine underveis med kollegaer. Vi har faste ukentlige møter, *saksbehandlerlunsj* og *klubb*, som ledes av faggruppelederne og hvor alle saksbehandlere deltar.

På saksbehandlerlunsj gjennomgås alle saker som er tatt inn til videre skriftlig behandling den uken. Saksbehandlerne skal i den sammenheng vurdere sin habilitet og videre skal de i fellesskap godkjenne sakene som tatt inn, dette å sikre lik inntakspraksis. Videre brukes saksbehandlerlunsjen til å beslutte i fellesskap hvilke saker det skal skrives motparts brev eller utredning i. På det etterfølgende møtet, klubb, kan saksbehandlerne drøfte sine konkrete saker med kollegaene i mindre grupper hvor spørsmål av både praktisk, juridisk og taktisk art tas opp.

Alle brev skal gjennomleses av minst to saksbehandlere før det tas med på kommisjonsmøtet for endelig godkjenning. Gjennomleserne består av en førstesemesters og en andresemesters saksbehandler, og begge skal godkjenne brevet før brevskriver kan ta det videre. Ved tilbakemeldinger som forutsetter endringer for at brevet skal godkjennes av gjennomleserne, må brevskriver i fellesskap med gjennomleserne endre sitt brev slik at alle tre til slutt kan stille seg bak brevet slik det da står.

På kommisjonsmøtene deltar én vitenskapelig ansatt fra det juridiske fakultetet og minst fem saksbehandlere – hvorav minst to av dem er saksbehandlere i sitt andre semester. Her leses alle brev lest høyt, og eventuelle spørsmål eller innspill til taktikk og juridiske vurderinger drøftes her før kommisjonen beslutter om brevet er klar for utsending eller ikke. Denne ordningen medfører naturligvis noe lengre saksbehandlingstid, men til gjengjeld er dette en kvalitetssikring som gjør at vi kan behandle saker innenfor et bredt rettslig spekter og i mer komplekse saker enn hva som ellers hadde vært mulig.

Undergruppearbeid og annen aktivitet

Alle saksbehandlere ved Jussformidlingen skal i tillegg til sine oppgaver med saksbehandling delta aktivt i undergruppene *Markedsgruppen*, *Rettsjelpergruppen* eller *Rettspolitisk utvalg*. Undergruppene opprettholder et tett samarbeid da gruppenes arbeidsområde overlapper. Hvilket arbeid hver undergruppe utførte i løpet av 2020 omtales nærmere fra side 15.

Fellesseminar og seminarturer

Hvert år deltar Jussformidlingen på et fellesseminar med de andre studentrettshjelptiltakene i Norge; Jushjelpa Nord-Norge, Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) og Juss-Buss. Tidligere var også Jushjelpa Midt-Norge del av dette samarbeidet, men måtte legge ned driften i 2019.

Rettsjhelptiltakene ruller på ansvaret for å arrangere seminaret. I november 2021 var det JURK som arrangerte vårt årlige fellesseminar med faglig påfyll og erfaringsutveksling. Dette året var temaet for fellesseminaret likestilling og diskriminering. Erfaringsutvekslingen mellom tiltakene retter seg mot hvordan de ulike rettsjhelptiltakene gir rettsjhelp, utfordringer de møter på i sitt arbeid og hvilke løsninger de ulike tiltakene har funnet på faktiske eller juridiske problemstillinger og hvilke problemstillinger som bør løftes høyere opp til et politisk nivå.

Tidligere har Jussformidlingen hvert semester arrangert et utenlandsseminar der alle Jussformidlingens ansatte, bortsett fra de tre kontormedarbeiderne, er med. Formålet med utenlandsseminarene er tredelt: opplæring og videreutvikling, erfaring- og kompetanseoverføring og teambuilding.

Seminarene er et viktig element i opplæringen av saksbehandlerne. På seminarene står alltid foredrag eller kurs i fokus, i tillegg til en fast intern workshop. Effekten av dette er at saksbehandlerne får ny kunnskap og det gir oss samtidig mulighet til å drøfte og lande på gode, omforente løsninger på problemstillinger eller uregelmessigheter vi støter på i hverdagen.

Videre er seminaret en viktig del av erfarings- og kompetanseoverføringen mellom saksbehandler- og faggruppekullet, for å sikre kontinuitet i organisasjonen. Halvparten av saksbehandlerne skiftes ut hvert semester. Det betyr at hvert kull har ett semester, et halvt år, på å lære alt før de igjen skal lære opp neste kull. Slikt sett er Jussformidlingen en skjør organisasjon, og det skal bare ett saksbehandlerkull til for at viktige rutiner og kunnskap går tapt. Dette er også en av grunnene til at vi har seminaret hvert semester.

Til slutt bør det også trekkes frem hvilken betydning seminaret har for saksbehandlerne og samholdet på arbeidsplassen. Vi erfarer at seminaret er en viktig arena til å løfte blikket fra enkeltsakene og se på arbeidet vi gjør i et større bilde og ut fra dette evaluere hvordan vi kan forbedre måten vi arbeider på. Denne type idémyldring og problemløsning bidrar positivt til samarbeidskulturen blant saksbehandlerne. Avslutningsvis bør det også nevnes at saksbehandlerne arbeid i Jussformidlingen bærer stort preg av frivillighet, og seminarturen og den erfaringen de får der er et gode vi ønsker å gi studentene for arbeidet de legger ned hos oss. Kostnaden for disse seminarturene har over tid blitt kuttet gradvis hvert år, for å sikre at turens kostnad er forholdsmessig ut fra de øvrige driftskostnadene Jussformidlingen har.

I 2020 tillot ikke smittesituasjonen noen reise det første semesteret, men i det andre semesteret fikk vi bestilt en innenlandsreise på høsten, til Svolvær, som kombineres med oppsøkende arbeid og saksinntak. Denne turen ble beklageligvis ikke gjennomført da det ble innført strengere tiltak noen dager før avreise. Smittesituasjonen gjennom hele 2020 gjorde at turen til Svolvær ble utsatt til våren 2021, for deretter bli utsatt ytterligere til høsten 2021. Våren 2021 ble seminarturen gjennomført lokalt, over to dager, med workshop og teambuilding-aktiviteter og en felles middag. Seminarturen på våren ble årets eneste utgift til seminar ettersom turen som ble gjennomført senere den høsten var bestilt og betalt for i 2020.

Faglunsjer

Opplæring står som sentralt under hele engasjementet ved Jussformidlingen. Vi pleier å arrangere flere ulike kurs eller foredrag for alle saksbehandlerne, der vi inviterer vitenskapelige ansatte på det juridiske fakultetet eller eksterne fagpersoner til å holde foredrag om tema aktuelle for Jussformidlingen. Dette omtaler vi som faglunsj.

I 2021 ble de avholdt følgende kurs og foredrag for Jussformidlingens ansatte:

- Forhandlingskurs med Camilla Bernt (vår og høst)
- Skrivekurs med Line Gjerstad Tjelflaat (vår og høst)
- Kurs om straffegjennomføringrett med Geir Ove Møien (vår og høst)
- Foredrag om profesjonsansvar og rettslige frister med Håvard Holsen og Kristian Strømsnes (høst)

Økonomi

Jussformidlingens finansieringskilder

Justisdepartementet er Jussformidlingens største bidragsyter. I 2021 mottok vi 3.830.000kr nytt av året, som var en nedgang fra tildelingen i 2020 hvor vi mottok totalt 4.000.000kr. De årlige tildelingene fra Justisdepartementet kan spores helt tilbake til 1987.

Vi mottar også midler fra andre finansieringskilder. Det samme året mottok vi 115.000kr fra Velferdstinget vest for vårt arbeid rettet mot studenter på Vestlandet, en nedjustering på 10.000kr fra 2020. Videre mottok vi i likhet med året før 191.800kr i økonomisk støtte fra Bergen kommune og 125.000kr fra Bergesenstiftelsen for vårt humanitære arbeid. Nytt for i år tildelingen fra Juristforbundet på 56.000kr til de fire studentdrevne rettshjelpiltakene. Dette er en enkeltstående tildeling, som ble gitt uten foregående søknad.

Universitetet i Bergen bidrar hvert år ved å dekke honoraret til kommisjonslederne og ved å stille sine lokaler til disposisjon for oss.

Generelt om økonomien

Jussformidlingens ressurser er i hovedsak knyttet opp i flere faste utgifter som personalkostnader, programvare og lisenser, samt andre nødvendige data- og teletjenester. Videre har vi andre løpende utgifter direkte knyttet til saksbehandlingen, slik som kostnadene til papir og utskrifter, porto og påfyll av kontorrekvisita. Disse faste utgiftene sikrer at vi kan opprettholde vår alminnelige drift med juridisk veiledning overfor enkeltpersoner.

Jussformidlingen er et rettshjelpiltak som er blitt en etablert del av dagens tilbud om gratis rettshjelp, men vi er fortsatt avhengig av å motta økonomisk støtte hvert år ettersom vi ikke har noen inntektsgivende aktiviteter i organisasjonen. Jussformidlingens drift tar derfor utgangspunkt i at vi ikke går inn med en egenandel, men vi mottar heller ikke ytelser for tjenesten vi tilbyr. Jussformidlingen er avhengig av å ha en viss egenkapital av hensyn til blant annet organisasjonens behov for løpende likviditet. Det er derfor nødvendig med en økonomisk margin ettersom inntektsgrunnlaget vårt vil kunne variere fra år til år, slik som kuttet i statlig støtte i 2021 er et godt eksempel på.

Med bakgrunn i den erfaringen Jushjelpa i Midt-Norge gjorde seg i 2019 i sin nedleggingsprosess, har Jussformidlingen sett hvor ressurskrevende det er å legge ned et rettshjelpiltak av denne typen. Den egenkapitalen vi har hatt de siste årene er ikke tilstrekkelig for å legge ned driften på en så trinnvis og forsvarlig måte som vi ønsker, dersom det skulle bli nødvendig i fremtiden. Målet er at ved en eventuell nedleggelse skal dette skje på en gradvis og skånsom måte over 3-6 måneder, av hensyn til både ansatte og klientene våre.

Kommentarer til regnskapet

Resultatet i 2021

Jussformidlingen hadde ved inngangen til 2021 en positiv overføring 714.658kr. Dette året hadde vi et underforbruk på 137.509kr. Dette gjorde summen av våre oppsparte midler økte til 852.167kr ved inngangen til 2022.

Underforbruket skyldes flere forhold: fortsatt redusert aktivitet knyttet til vårt oppsøkende arbeid, nye og kostnadsbesparende vaner, uventede tildelinger og refusjoner, samt sen avklaring av endelig tildelingssum fra Justisdepartementet som vår største bidragsyter.

Jussformidlingens forvaltning av midler i 2021

Jussformidlingens økonomiske situasjon dette året har vært preget av den arbeidssituasjonen koronaviruset satte oss i også dette året. De ansatte i organisasjonen har frem til sommeren arbeidet under en kontorrulleringsordning og med stor bruk av digitale løsninger. Dette har gjenspeilet seg reduserte kostnader knyttet til økt bruk av digitale løsninger fremfor sending av brev og fysiske saksmapper.

Selv om 2021 var et år ved vesentlig lettere smitteverntiltak enn det foregående året, viste det likevel seg å komme tilbake til der vi var før pandemien brøt ut. Det kan synes som at det generelt har tatt tid for alle, enkeltpersoner så vel som samarbeidspartnere, å omstille seg etter at tiltakene ble lettet. Selv om det i siste del av 2021 var rom for å gjenoppta mye av tidligere aktiviteter som foredrag, stands, besøk og mingling og reiser, har tidligere smitteverntiltak gjort at nye vaner og praksiser har satt seg. Dette opplevde vi som svært hemmende for vårt oppsøkende, rettsopplysende og rettspolitiske arbeid. Dette gjorde at vi dette året hadde færre reelle kostnader knyttet til denne delen av virksomheten. Til gjengjeld valgte vi derfor å bruke mer midler enn planlagt på andre tiltak slik som trykking av nye plakater, få designet og trykket nye brosjyrer og flere annonsering og promotering.

I tillegg mottok Jussformidlingen en overraskende tildeling fra Juristforbundet i juni dette året, som ikke var tatt høyde for i det opprinnelige budsjettet. Det samme gjaldt en refusjon vi mottok i november for flybilletter kjøpt i 2020. Deler av prisen for flybillettene ble tilbakebetalt som følge av turen ble flyttet til høsten og billettene således var billigere på den tiden av året. Disse to hendelsene i seg selv tilsvarte ekstra midler på 90.000kr.

Siden det påfølgende året, 2022, marker Jussformidlingens 50-årsjubileum, har vi i løpet av dette året også påbegynt arbeidet med å arrangere feiringen av jubileumet. Dette omfatter blant annet reservering av Grieghallen, som allerede da var booket flere datoer ett år i forveien. I den anledning ble det, ulikt tidligere år, gjort en innbetaling på lokaleie for å reservere selskapslokalet.

Til tross for at det tok tid å få en endelig avklaring, fikk Jussformidlingen likevel mulighet til å gjøre flere viktige oppgraderinger dette året. I fortsettelsen av oppgraderingene som ble påbegynt i 2020, fikk vi blant annet oppgradert den resterende delen av eldre datamaskiner, byttet ut de gamle dataskjermene med nye og kjøpt inn et konferansekamera som skal brukes på møterommet. Videre ble det gjort noen innkjøp for å sikre bedre inneklima og arbeidsstilling på kontorene, slik som varmeovn, luftrensere, fotstøtter og

skillevegger. Samtidig var det andre planer, slik som omlegging til nytt nettskjema, som ble satt til side ettersom tiden var for kort til å gjennomføre prosjektet i løpet av den resterende tiden det året.

Det som har vært mest utslagsgivende for Jussformidlingens resultat i år, er tiden det har tatt å få avklart hvilken tildeling vi ville få for dette driftsåret. Det første tildelingsbrevet fra Statens sivilrettsforvaltning kom 20. februar samme år. I dette vedtaket ble Jussformidlingen kuttet med 320.000kr, sammenlignet med tildelingen året før. Dette utgjorde et kutt på 8%. Kuttet var så betydelig at konsekvensen var at én stilling som saksbehandler må kuttes fra august av, i tillegg til en rekke andre tiltak. Vi valgte derfor å sende inn en klage på vedtaket.

Den svært usikre økonomiske situasjonen for dette året gjorde at Jussformidlingen måtte utsette alle større prosjekt frem til svar på klagen forelå. Et endelig svar på tildelingen forelå først 3. juni 2021. Det var først et halvt år ut i dette prosjektåret at Jussformidlingen fikk en endelig avklaring på hvor mye støtte vi fikk det året. Den reelle tiden til å forvalte midlene er enda kortere, dersom man skal være sikker på at utgiftene kommer med på dette regnskapsåret. Dermed satt vi igjen med 5 måneder til å utrette det vi vanligvis har et helt år til. Det er klart dette har hatt konsekvenser og forklarer underforbruket i 2021.

Rettspolitisk, rettsopplysende og oppsøkende arbeid i 2021

Markedsgruppen

Markedsgruppens oppgave er å markedsføre Jussformidlingen best mulig for å gjøre enkeltpersoner, samarbeidspartnere og andre profesjonelle aktører kjent med arbeidet vi gjør og tjenestene vi tilbyr. I tillegg ønsker vi å være et attraktivt praksistilbud for jusstudenter ved Universitetet i Bergen.

Våren 2021 ble markedsgruppen ledet av Emma Kristine Lausund, og på høsten ble den ledet av Hizkil Ahmad Daud Khan.

Promotering og deltakelse på arrangement

Jussformidlingen har opprettholdt og videreutviklet sin virksomhet på sosiale medier, sammenlignet med tidligere år. Det er i hovedsak Facebook og Instagram som anvendes av oss. Jussformidlingen har også en egen nettside hvor våre artikler som publiseres og høringsuttalelser legges ut fortløpende. Sosiale medier er et viktig verktøy for å nå ut til flere personer, både knyttet til vår rettsopplysende og rettspolitiske aktivitet så vel som å gjøre personer kjent hvilke saker vi kan bistå i.

Markedsgruppen setter hvert semester opp en markedsføringsplan hvor temaet for våre ukentlige publiseringer hver uke fastsettes og ansvaret for det fordeles. Planen utarbeides i tett samarbeid med leder for det rettspolitiske utvalget og for rettshjelpergruppen. Våre ukentlige publiseringer på Facebook og Instagram har varierende innhold, men retter seg i all hovedsak mot tema som er relevant for vår klientgruppe. Det kan være informasjon om hvordan vi arbeider, dagsaktuelle rettslige problemstillinger, rettspolitiske artikler og høringsvar, eller korte rettsopplysende innlegg. Vår tradisjonelle adventskalender er et eksempel på dette, hvor vi hver dag frem mot jul legger ut et innlegg hvor formålet er å gjøre oppmerksom på ulike rettslige tvister som typisk kan oppstå rundt juletider.

Videre ser vi at våre rettspolitiske artikler også er en viktig ressurs når det kommer til å spre ordet om Jussformidlingen som organisasjon. Vi opplever alltid en liten økning av antall henvendelser fra privatpersoner i tiden etter at vi har fått noen artikler på trykk i media. I tillegg forsøker vi å delta på arrangement som er relevant for vår klientgruppe eller hvor andre tilsvarende organisasjoner deltar, slik at vi på den måten også kan gjøre flere kjent med arbeidet vårt.

Jussformidlingen benytter seg av promotering og annonsering gjennom flere aktører. I løpet av 2021 har vi blant annet deltatt på *Studenttoget*, hatt stand på *Karrieredagene* i Grieghallen og *Arbeidslivsdagene* på det juridiske fakultetet. Vi har annonsert via *Studvest* og *Bergensavisen*. Målet er å sikre at flere innenfor vår målgruppe blir gjort kjent med Jussformidlingen og tjenesten vi tilbyr.

Årets prosjekt i markedsgruppen

Som redegjort for ovenfor, har det vært krevende å gjenoppta det alminnelige oppsøkende arbeidet. Dette året brukte vi derfor tid og ressursene våre på å fortsette prosjektet fra 2020, trykking og distribuering av nyskapte plakater. Det ble i 2020 utarbeidet tre varianter av plakaten, med informasjon om Jussformidlingen og våre kjerneområder på både norsk og

engelsk. En plakat retter seg spesifikt mot husleierettslige tvister, en annen om arbeidsrettslige tvister og den tredje mot avslag på søknader.

Plakatene ble i løpet av året hengt opp flere steder i Bergen og under seminaturen vi gjennomførte til Svolvær. Det som ble årets største begivenhet i undergruppene, var imidlertid samarbeidet vi innledet med Kriminalomsorgsdirektoratet. Etter instruks fra Kriminalomsorgsdirektoratet, distribuerte regionskontoret dette året ut totalt 6000 plakater og flyers til alle fengsel, friomsorgskontor og ND-kontor i hele landet. Dette samarbeidet er et stort fremskritt for arbeidet vi gjør opp mot personer som er under straffegjennomføring, en svært sårbar og utsatt gruppe som ofte har vanskelig for å ivareta egen rettslig interesse.

Videre reviderte og utformet markedsgruppen en ny generell brosjyre om Jussformidlingen og roll-ups for stands. Brosjyren skal på en enkel og kortfattet måte formidle hvilke saker vi kan bistå i, hvordan vi jobber og kan hjelpe og hvem vi har som mål å tilby rettslig bistand til.

Rettshjelpergruppen

Rettshjelpergruppens oppgave er oppsøkende og rettighetsopplysende arbeid rettet mot vår klientgruppe, med et særlig fokus på de mest sårbare gruppene som har størst behov for juridisk rådgivning.

Våren 2021 ble Rettshjelpergruppen ledet av Mathilde Mork Henden, høsten ble rettshjelpsgruppen ledet av Ingrid Helene Nedretvedt Nesse.

Samarbeidspartnere

Jussformidlingen har de siste årene rettet sin oppsøkende virksomhet mot ulike institusjoner som har samme målgruppe som oss. I 2021 Jussformidlingen valgt å videreføre samarbeidet med flere aktører hvor det er etablert et godt og velfungerende samarbeid, i tillegg til å få på plass nye samarbeidspartnere.

Videreførte samarbeidspartnere

- **Bergen fengsel:** Innsatte i fengsel er en særlig sårbar gruppe ettersom de er underlagt frihetsberøvelse som omfatter flere former for restriksjoner, slik som tilgangen til internett og fri telefonbruk. Dette gjør det særlig utfordrende for dem å finne frem til juridiske kilder eller motta juridisk veiledning.
- **Papillon:** De tilbyr en møteplass for minoritetsjenter og er et sted hvor de kan finne egen identitet og tilhørighet i et nytt land. Vi bidrar med å avholde foredrag der og besvare spørsmål fra de oppmøtte, og vanligvis fungerer en av de oppmøtte som tolk for oss ved behov.
- **Ny sjanse:** Dette er et tilbud for innvandrere med behov for grunnleggende kvalifisering for å komme i arbeid. Programmet kan inneholde norskopplæring, arbeidspraksis, yrkesopplæring og rettsledelse. Hos *Ny sjanse* brukes det tolk ved gjennomføring av våre foredrag og ved etterfølgende spørsmål.
- **Nygård skole voksenopplæring:** Dette er et voksenopplæringssenter for fremmedspråklige som lærer norsk. Målet er å hjelpe deltakerne å mestre det norske

språket og kulturen bedre, slik at de i større grad kan delta i det norsk samfunns- og arbeidslivet. Våre foredrag for studentene her inngår som en del av samfunnsfagundervisningen der.

- ***Skreiv verden vest:*** Dette er en organisasjon som arbeider for integrering av skeive mennesker med minoritetsbakgrunn. Det er en særlig sårbar gruppe som har flere utfordringer, både knyttet til arbeid, bolig, samt rettigheter knyttet til opphold i Norge.
- ***Bergen offentlig bibliotek:*** Låner oss deres lokaler og promoterer foredragene vi holder der.

Nye samarbeidspartnere:

- ***Bergen moské:*** Bergen Moské er et muslimsk trossamfunn og en ideell organisasjon. Foredragene for dem gjennomføres som direktesendinger via organisasjonens Facebook-side, hvor de har 3000 følgere. Hos dem har digitale foredrag fungert godt.
- ***Sandsli videregående skole:*** Vi gjennomførte foredrag innen forbrukerrett for rettslære-elevene ved skolen, som en del av undervisningen der.
- ***Spjelkavik Videregående skole:*** Introduksjon og mingling med rettlæreelevene, med fokus på avtalerett.
- ***CF Atrium:*** CF Atrium er en undergruppe av *Congregatio Forensis Bergen* med formålet å gi en praktisk tilnærming til jusstudiet gjennom organiserte turer til retten. Vi holdt et foredrag om husleierett i regi av dem for nye studenter.
- ***Norges astma- og allergiforbund:*** Organisasjonen arbeider for mennesker med astma, KOLS, allergi og/eller eksem. Vi ble forespurt å lage et skreddersydd foredrag for dem om trygderett. Foredraget ble avholdt digitalt.

Rettsopplysende foredrag og brosjyrer

En av hovedoppgavene til rettshjelpergruppen er å holde foredrag for ulike samfunnsgrupper som har behov for rettshjelp innenfor de områdene som Jussformidlingen ønsker å rette seg mot. Deltakerne benytter også anledningen til å stille andre juridiske spørsmål enn hva som relaterer seg til foredraget, og videre får de vår kontaklinformasjon til senere bistand.

Første halvdel av 2021 var det tilnærmet umulig å få gjennomført fysiske foredrag. Vi fikk imidlertid til å gjennomføre noen digitale. Likevel erfarte vi at dette ikke var like populært å delta på. I løpet av dette året ble det satt opp 17 foredrag, hvor 15 av dem ble gjennomført:

- **Bergen fengsel:** 2 foredrag
- **Bergen moské:** 3 foredrag
- **Lope:** 1 foredrag
- **Robin Hood-huset:** mingling
- **Norges astma- og allergiforbund:** 1 foredrag

- **Papillion:** 5 foredrag
- **Bergen bibliotek:** 1 foredrag

Siden smittevernsituasjonen la hindringer for å gjennomføre en del foredrag, brukte rettshjelpergruppen tid og ressurser på å revidere brosjyren om utlendingrett. Videre utarbeidet helt nye brosjyrer fra bunnen av, om trygderett og straffegjennomføringsrett. Formålet med brosjyrene er å formidle hovedlinjene innenfor et rettsområde, på en måte som gir leseren et innblikk i fagområdet og får svar på de viktigste rettslige spørsmålene den har.

Rettspolitisk utvalg (RPU-gruppen)

Hovedoppgaven til det rettspolitiske utvalget er å styrke sårbare gruppers rettsstilling ved å sette søkelys på rettslige utfordringer i samfunnet, i tillegg til å være med å utvikle rettstilstanden ved å delta i samfunnsdebatten som en aktivt og seriøs aktør. Våre bidrag kommer i form av høringsuttalelser, debatter i regi av Jussformidlingen og ved publisering av artikler i lokale så vel som riksdekkende medier.

Våren 2021 ble Rettspolitisk utvalg ledet av Maria Ulvin Halvorsen. På høsten ble gruppen ledet av Ola Marin Abrahamsen.

Rettspolitiske debatter

I motsetning til 2020, har vi dette året hatt mulighet til å arrangere rettspolitiske debatter.

På våren arrangerte vi en debatt om medias rolle i dekning av strafferettsaker. Paneldeltakerne i denne debatten var jusprofessor Regna Aarli, forsvarsadvokat Einar Råen, førstestatsadvokat og embetsleder Eirik Stolt-Nielsen og krimkommentator i VG Øystein Milli. Ordstyrer var politisk redaktør i Bergens tidende, Eirin Eikefjord.

Vår andre debatt ble arrangert på høsten, hvor temaet var prostituerte rettigheter under koronapandemien. I den debatten deltok Lilith Christine Nepstad Staalesen fra PION, partiet Rødt ved Torstein Dahle, førsteamanuensis ved sosiologisk institutt og medlem av Kvinnefronten Katharina Sass, partiet Venstre ved Ane Breivik og jusprofessor Jørn Jacobsen. Ordstyrer var journalist i Bergens tidende, Anne Rokkan.

Rettspolitisk prosjekt

Nytt for 2021 er det nylig inngåtte samarbeidet med andre organisasjoner som tilbyr rettshjelp. Samarbeidet i *Rettshjelpalliansen* har som formål å sammen jobbe rettspolitisk for å sikre at en ny lov om rettshjelp kommer på plass. Rettshjelpsalliansen har i den forbindelse utarbeidet noen felles krav vi forventer blir hensyntatt i regjeringens arbeid med ny rettshjelpslov.

Høringer

I løpet av året som var har Jussformidlingen fortsatt sitt arbeid med fortløpende å vurdere og eventuelt utarbeide høringsuttalelser til alle høringer som vi får tilsendt eller som faller innenfor de rettsområder vi jobber innenfor. I løpet av 2021 ble det skrevet totalt 11 høringsvar.

Det som har utpreget seg særlig i 2021 er at en stor andel av høringene har hatt en svært kort frist. Jussformidlingen mener dette er uheldig da det avskjærer vår mulighet til å komme med høringsuttalelser. RPU-gruppen har kvalitetssikringsrutiner som skal sikre et godt faglig nivå på våre høringssvar, men dette forutsetter at vi har tilstrekkelig tid til dette.

RPU-gruppen har i samarbeid med markedsgruppen fortsatt arbeidet med å publisere høringsuttalelsene og artiklene vi skriver vår nettside og siden vår på Facebook. På denne måten når vi ut til enda flere med våre synspunkter.

I 2021 sendte vi inn 11 høringsuttalelser:

- *Forslag om endringer i utlendingsforskriften – vedtaksmyndighet i saker om bortvisning etter EØS-regelverket*, skrevet av Miriam Siverts og Vatan Spahija. Innsendt 20.01.21.
- *Forslag om endringer i straffegjennomføringsloven ved utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom eller annen ekstraordinær hendelse*, skrevet av Madeleine Kamfjord og Vatan Spahija. Innsendt 04.02.21.
- *Forslag om endringer i utledningsforskriften om å unnta introduksjonsstønad fra underholdskravet ved familiegjennforening*, skrevet av Åse-Marie Hansen Arild. Innsendt 10.03.21.
- *Forslag om endringer av husleieloven og HTU-forskriften*, skrevet av Jonas Nielsen og Johannes Ørn Thorsteinsson. Innsendt den 04.06.21.
- *Forslag om endringer av folketrygdloven § 5-10*, skrevet av Vatan Spahija. Innsendt den 23.06.21.
- *Forslag om utvidelse av maksgrense for AAP ved langvarig ventetid på behandling*, skrevet av Vatan Spahija og Lasse Winther. Innsendt den 23.06.21.
- *Forslag om endringer i forskriften om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem*, skrevet av Miriam Siverts og Ina Fredrikke Olsholt. Innsendt 23.06.21.
- *Forslag om krav til innsending av søknad om økonomisk stønad i sosialtenestelova § 18 og endring av sosialtenestelova § 22 om utbetaling av stønad*, skrevet av Selma Fosså Bunæs, Trygve Mathias Hjelmeland Hellenes og Sveinung Nes.
- *Forslag om endringer i reglene om saksbehandlingen i Utlendingsnemnda*, skrevet av Madeleine Kamfjord og Johanne FÜRST Mustad. Innsendt den 13.08.21.
- *Forslag om endring i utlendingsforskriften*, skrevet av Johanne FÜRST Mustad og Trygve Mathias Hjelmeland Hellenes.
- *Forslag om å forlenge varigheten av straffegjennomføringsloven kapittel 3 A om straffegjennomføring under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom*, skrevet av Carl Fredrik Nyberget og Mahima Thakur. Innsendt 15.10.21.

Rettspolitiske artikler

Rettspolitisk uke blir hvert år avholdt én gang på våren og én gang på høsten. I den rettspolitiske uken jobber alle i Jussformidlingen utelukkende med rettspolitisk arbeid, da særlig skriving av artikler. I 2021 fikk Jussformidlingen publisert en rekke rettspolitiske eller rettsopplysende artikler som retter seg mot vår målgruppe eller som belyser problemstillinger som er relevant for denne gruppen mennesker.

I 2021 fikk Jussformidlingen publisert 35 artikler:

- **«Kan man komme seg ut av bindingstiden?»** av Pia Kjeldsrud Johansen. Publisert i *Bergensavisen* 31.01.21, <https://www.ba.no/kan-man-komme-seg-ut-av-bindingstiden/o/5-8-1538557?&session=0188c5e5-5786-45cd-81a4-6711dae18561>
- **«Er tiden moden for å endre lekmannsordningen i forliksrådet?»** av Miriam Kjeldset Siverts. Publisert i *Rett24* 25.01.21, <https://rett24.no/articles/er-tiden-moden-for-a-endre-lekmannsordningen-i-forliksradet>
- **«Avvikling av 350 kroners-grensen – netthandelens gravplass?»** av Ola Marin Abrahamsen. Publisert i *E24* 18.03.21, <https://e24.no/teknologi/i/qAkA1o/avvikling-av-350-kronersgrensen-netthandelens-gravplass>
- **«Formelle uklarheter»** av Erlend Mathias Mangelrød Claudi. Publisert i *Stoff magasin* 24.02.21, <https://www.stoffmagasin.no/2021/02/24/formelle-uklarheter/>
- **«Du har kanskje rett, men har du råd?»** av Hizkil Ahmad Daud Khan. Publisert i *Rett24* 16.03.21, <https://rett24.no/articles/du-har-kanskje-rett-men-har-du-rad>
- **«Er Navs praksis ved behandling av ung ufør-tillegg for streng?»** av Emma Kristina Lausund. Publisert i *Advokatbladet* 10.02.21, <https://www.advokatbladet.no/nyheter/navs-praksis-ved-behandling-av-ung-ufor-tillegg-er-for-streng/158260>
- **«Utlendingsrettens særskilte omstendigheter»** av Madeleine Kamfjord. Publisert i *Juristen* 16.02.21, <https://juristen.no/debatt/2021/02/utlendingsrettens-%C2%ABs%C3%A6rskilte-omstendigheter%C2%BB>
- **«Levealderen øker, men hva med pensjonsalderen?»** av Camilla Barth. Publisert i *Fri fagbevegelse* 19.02.21, <https://frifagbevegelse.no/debatt/vil-du-jobbe-sa-lenge-sinnet-og-kroppen-holder-da-far-vi-hape-du-ikke-er-ansatt-i-stat-eller-kommune-6.490.769628.7155bcf663>
- **«Private lån – risikerer du å gi bort pengene?»** av Johannes Ørn Thorsteinsson. Publisert i *Finansavisen* 12.04.21, <https://finansavisen.no/nyheter/debattinnlegg/2021/04/12/7653907/private-lan-risikerer-du-a-gi-bort-pengene>

- «Hysj, jeg har hjemmekontor» av Dorte Brubak Borgen. Publisert i *Universitas* 20.04.21, <https://universitas.no/debatt/68077/hysj-jeg-har-hjemmekontor/>
- «Med trygden på spill for å komme i arbeid» av Ingrid Helene Nedretvedt Nesse. Publisert i *Rett24* 20.04.21, <https://rett24.no/articles/med-trygden-pa-spill-for-a-komme-i-arbeid>
- «Korona-pandemien fører til flere avslag på familiegjengforening» av Lasse Winther. Publisert i *Juristen* 27.04.21, <https://juristen.no/debatt/2021/04/«korona-pandemien-fører-til-flere-avslag-på-familiegjenforening»>
- «Kan du få sparken av å si nei til koronavaksine?» av Dorte Borgen. Publisert i *Fri fagbevegelse* 07.05.21, <https://frifagbevegelse.no/debatt/kan-du-fa-sparken-av-a-si-nei-til-koronavaksine-6.490.787757.e8d9881df3>
- «Kan scrolling på Insta koste deg jobben?» av Mahima Thakur. Publisert i *Nettavisen* 20.05.21, <https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/kan-scrolling-pa-insta-koste-deg-jobben/o/5-95-235581>
- «Rett til nett på hjemmekontor?» av Ina Fredrikke Olsholt. Publisert i *Stavanger Aftenblad* 24.05.21, <https://www.aftenbladet.no/meninger/debatt/i/9OPk8M/rett-til-nett-paa-hjemmekontor?form=MY01SV&OCID=MY01SV>
- «Rettshjelp på rødlista» av Madeleine Kamfjord. Publisert i *Klassekampen* 26.05.21, <https://klassekampen.no/utgave/2021-05-26/debatt-rettshjelp-pa-rodlista>
- «Fortrinnsretten er vel og bra, så lenge du vet om den!» av Jonas Nielsen. Publisert i *Juristen* 27.05.21, <https://juristen.no/debatt/2021/05/«fortrinnsretten-er-vel-og-bra-så-lenge-du-vet-om-den»>
- «Uretturnerbare asylsøkere – den glemte arbeidskraften» av Johanne Fürst Mustad. Publisert i *Vårt land* 11.06.21, papirutgave
- «- Innsatte har rett til sosial omgang» av Ola Marin Abrahamsen. Publisert i *Advokatbladet* 14.06.21, <https://www.advokatbladet.no/isolasjon/innsatte-har-rett-til-sosial-omgang/164478>
- «Er du i tvil om hva «åpent kjøp» egentlig innebærer?» av Ina Fredrikke Olsholt. Publisert i *Nettavisen* 14.06.21, <https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/er-du-i-tvil-om-hva-åpent-kjøp-egentlig-innebarer/o/5-95-249767>
- «Hvor mye skal du fortelle om helsen?» av Magnus Rebo Rosenberg. Publisert i *Bergensavisen* 21.06.21, <https://www.ba.no/hvor-mye-skal-du-fortelle-om-helsen/o/5-8-1635999?&session=54536ecf-34b0-4640-81a3-192f83649d32>

- **«Ivaretar Nav lønnsgaranti arbeidstakers rett til lønn?»** av Johannes Ørn Thorsteinsson
Publisert i *Rett24* 28.06.21, <https://rett24.no/articles/ivaretar-nav-lonnsgaranti-arbeidstakers-rett-til-lonn>
- **«Er overtakelses-forretning riktig medisin på konflikt-nivået i husleie-forhold?»** av Herman Sørensen Berg. Publisert i *Juristen* 05.07.21, <https://juristen.no/debatt/2021/06/er-overtakelses%C2%ADforretning-riktig-medisin-på-konflikt%C2%ADnivået-i-husleie%C2%ADforhold>
- **«Er Nav en velferdsetat uten ansvar?»** av Line Skeie Hylleseth. Publisert i *Bergensavisen* den 08.08.21, <https://www.ba.no/er-nav-en-velferdsetat-uten-ansvar/o/5-8-1671981>
- **«Foreldelse av irregulære depositum – en felle for uvitende leietakere?»** av Amalie Vindsnes Haram. Publisert i *Under dusken* 20.08.21, <https://underdusken.no/studentbolig/foreldelse-av-irregulaere-depositum--en-felle-for-uvitende-leietakere/292394>
- **«Er Navs førsteinstans et trygdelotteri?»** av Henriette Eriksen Aarsund. Publisert i *Nettavisen* 20.09.21, <https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/er-navs-forsteinstans-et-trygdelotteri/o/5-95-299259>
- **«Om reglene om tidsbestemte leieavtaler slår uheldig ut mot leietaker»** av Sara Helene Terland. Publisert i *Injuria* 07.10.21, papirutgave
- **«Mustafa Hasan – når dugnadsånden gjør statens jobb»** av Carl Fredrik Nyberget. Publisert i *Nettavisen* 25.10.21, <https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/nar-dugnadsanden-gjor-statens-jobb/o/5-95-326631>
- **«Førebu deg på bank om du er utsett for eID-tjuveri»** av Selma Fosså Bunæs. Publisert i *Bergensavisen* 27.10.21, <https://www.ba.no/forebu-deg-pa-bank-om-du-er-utsett-for-eid-tjuveri/o/5-8-1728745>
- **«Fjern kravet til gjensidig samtykke ved domsavsigelser i forliksrådet»** av Jonas Nielsen. Publisert i *Advokatbladet* 10.11.21, <https://www.advokatbladet.no/forliksradet/fjern-kravet-til-gjensidig-samtykke-ved-domsavsigelser-i-forliksradet/169774>
- **«Heltidsstudent, deltidsansatt, fullstendig uten rett på dagpenger»** av Johanne Fürst Mustad. Publisert i *Studvest* 11.11.21, <https://www.studvest.no/heltidsstudent-deltidsansatt-fullstendig-uten-rett-pa-dagpenger/>
- **«Har du mulighet til å komme en time før og jobbe gratis?»** av Lise Valen-Sendstad. Publisert i *Juristen* 22.11.21, <https://juristen.no/debatt/2021/11/«har-du-mulighet-til-å-komme-en-time-før-og-jobbe-gratis>
- **«En rettshjelpsordning som ikke ivaretar sitt eget formål»** av Nora Grøndahl. Publisert i *Rett24* 29.11.21, <https://rett24.no/articles/en-rettshjelpsordning-som-ikke->

[ivaretar-sitt-eget-formal](#)

- «– **Samværssabotasje bør ikke lønne seg**» av Sveinung Nes.
Publisert i *Bergens Tidende* 06.12.21,
<https://www.bt.no/btmeninger/debatt/i/wO9Mrd/samvaerssabotasje-boer-ikkje-loenne-seg>
- «**Velferdsstaten svikter mennesker i behandlingskø**» av Trygve Mathias Hjelmeland Hellenes. Publisert i *Bergensavisen* 09.12.21, papirutgave

Saksomfang og statistikk

Anslag over kostnad per sak

I 2021 behandlet vi totalt 4935 saker, hvor vi ga muntlig veiledning i 4377 og ga ytterligere bistand ved skriftlig behandling og partsrepresentasjon i 558 saker.

Antallet henvendelser og saker vi har hatt i løpet av 2021 er om lag tusen saker mindre enn året før. I 2020 mottok vi 5473 henvendelser, men i 2021 ligger antallet på 4377 henvendelser. Til forskjell fra dette, har vi hatt en betydelig økning i antall saker vi tar inn for videre rettslig bistand og partsrepresentasjon. I 2021 tok vi inn 85 saker mer enn året før, da antallet i 2020 var 473. Det utgjør en økning på tilnærmet to ekstra saker hver uke vi holdt åpent i 2021. Det viser at vi har klart å gi mer inngående hjelp til enda flere personer dette året, med en økning tilsvarende 18% sammenlignet med året før.

I utregningen av kostnad per sak har vi lagt til grunn alle inntekter vi fikk utbetalt for 2021, og delt denne summen på antall muntlige henvendelser og skriftlige saker. Det er viktig å merke seg at dette er en gjennomsnittlig kostnad per sak. Enkelte saker løses raskt, mens andre saker krever mer ressurser eksempelvis på grunn av vanskelighetsgrad.

I beregningen er det gjort fradrag for våre oppsparte midler ved utgangen av 2021, ettersom Jussformidlingen hadde et underforbruk dette året. De ubrukte midlene fra dette året er derfor utelatt fra kostnadsberegningen. Samtidig bør det også trekkes frem at denne beregningen ikke gir et reelt bilde av hva kostnaden er per sak, da en del av midlene vi får tildelt også går med til annet faglig arbeid som ikke knytter seg direkte til saksbehandlingen. Dette er arbeid som trykking av plakater og brosjyre, annonsering, reiser med oppsøkende virksomhet, arrangørkostnader for rettspolitiske debatter og tilsvarende. Den reelle kostnaden per sak er dermed lavere enn hva denne beregningen viser.

Totale inntekter 2021, etter fradrag	4 180 291
<u>Antall saker</u>	<u>4935</u>
<u>Kostnad per sak</u>	<u>702 kr</u>

I 2020 lå kostnaden på 676kr per sak. Selv om vi dette året har gitt færre muntlige veiledninger, viser årets tall at vi likevel har arbeidet mer kostnadseffektivt. At vi har tatt inn flere saker til videre skriftlig behandling og partsrepresentasjon er naturligvis et mer ressurskrevende arbeid enn å gi generell muntlig veiledning. Til gjengjeld er dette arbeidet særlig verdifullt for den gruppen personer vi har som mål å nå ut til. Vår erfaring er at en skriftlig behandling av saken og mulighet for representasjon er svært viktig for personer som er i en vanskelig livssituasjon eller i en sårbar gruppe. Disse personene har ofte vanskelig for å forstå og håndtere egen sak. Jussformidlingens resultat dette året viser derfor en viktig og positiv utvikling av organisasjonen og tyder også på at måten vi arbeider på er mer effektiv og treffer bedre enn tidligere.

I 2021 ble det gjort flere større endringer i måten vi vurderer hvilke saker vi tar inn til videre behandling hos oss, deriblant en grundigere kartlegging av personens livssituasjon som gir oss et bedre bilde av personens rettshjelpbehov. I tillegg har det gjennomgående dette året vært et særlig fokus på hvordan vi kan arbeide mer effektivt med sakene, hvordan skrive

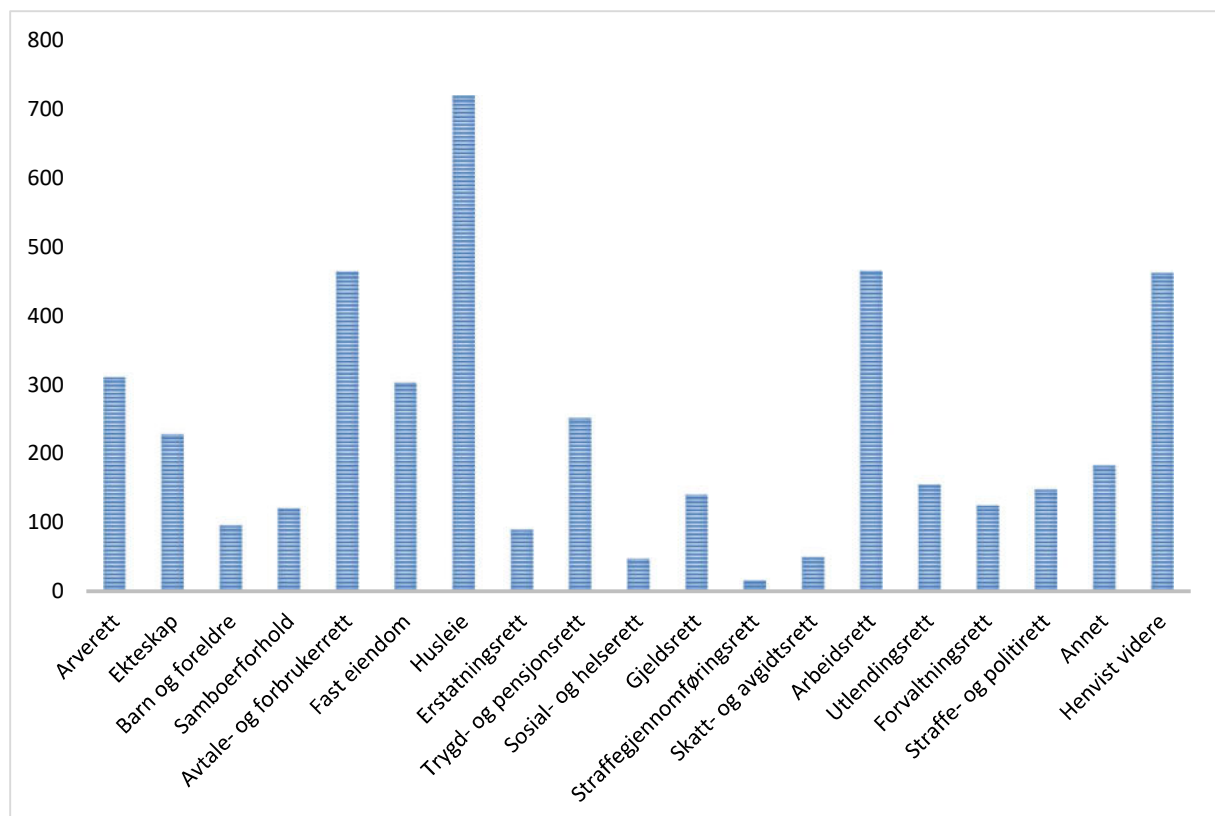
kortere og mer treffende brev, samt hvilke forventninger det er rimelig å stille til saksbehandler og saksbehandlingstiden. Dette har gitt resultat.

Muntlige henvendelser

Som det eneste studentdrevne rettshjelpiltaket i Vest-Norge, besvarer Jussformidlingen en rekke spørsmål per telefon eller direkte i våre lokaler ved oppmøte. Vår erfaring er at dette er en hensiktsmessig måte å arbeide på og effektiv ressursbruk. Dersom henvendelsen er av en slik art, omfang eller vanskelighetsgrad at skriftlig behandling og partsrepresentasjon, blir saken tatt inn for videre behandling hos oss. Da inngås det en oppdragsavtale og det opprettes et formelt klientforhold.

For muntlige henvendelser registreres kun postnummer og rettsområde. Mange som kontakter oss ønsker å være anonyme, og vi mener det er viktig å kunne imøtekomme dette ønsket for å forbli et lavterskeltilbud.

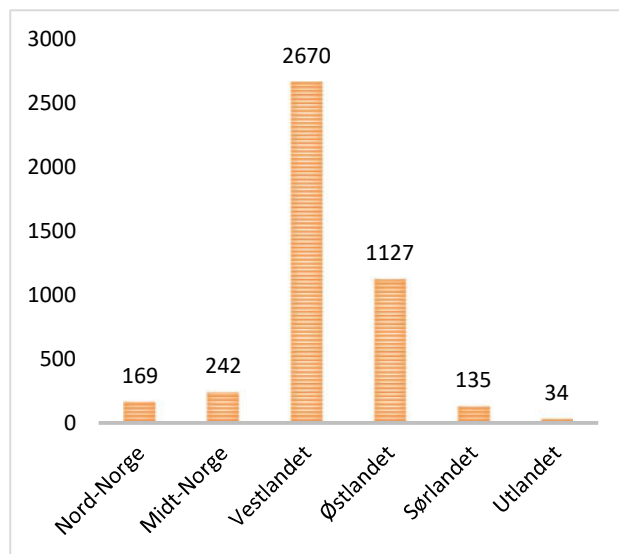
I 2021 ga vi generell muntlig veiledning i totalt 4377 saker.

Hvilke rettsområder vi bistår i har over flere år fordelt seg rimelig hvert år. Som diagrammet for 2021 viser, bistår vi flest personer innenfor rettsområdene husleierett, arbeidsrett og avtale- og forbrukerrett. Arverett er imidlertid også et rettsområde personer ofte ønsker bistand i. Selv om arverett er en type sak vi vanligvis ikke tar inn for videre behandling, gir vi alltid generell muntlig veiledning innenfor de fleste rettsområder. Samtidig er det likevel sånn at noen av spørsmålene vi får enten er for komplisert, ikke er et juridisk spørsmål eller krever en spisskompetanse som vi ikke har. Da er det mest riktig og forsvarlig å henvise saken videre til riktig instans. Selv om vi i disse tilfellene ikke hjelper personene direkte med

det juridiske spørsmålet de har, hjelper vi dem likevel med å identifisere sakens art og problemstillingen, før vi så henviser dem videre til en instans som kan bistå bedre enn oss. Dette har også en viktig verdi for de personene som oppsøker oss for hjelp.

Jussformidlingen er det eneste studentdrevne retthjelpiltaket på Vestlandet, men vi avgrenser ikke mot det. Vi bistår personer over hele landet, og i særskilte tilfeller kan vi også bistå personer i utlandet. Det kan eksempelvis være personer har fått avslag på søknaden om familiegjengenforening, som måtte reise tilbake til hjemlandet fordi de ikke fikk utbetalt utestående lønn fra arbeidsgiver i Norge, eller som et blitt utvist og transportert ut av landet før klagefristen på vedtaket er ute.

Som det fremgår av diagrammet, er det en klar overvekt av personene som kontakter oss bosatt på Vestlandet. Henvendelser fra Vestlandet utgjør 56 % av alle henvendelser vi fikk i 2021. Det innebærer imidlertid at den resterende halvdel er personer fra andre landsdeler i Norge. Totalt 26 % av personene som kontakter oss er bosatt på Østlandet, hvor rettshjelptilbudet rimeligvis er bedre enn eksempelvis på Vestlandet. Dette viser at rettshjelpbehovet på Østlandet, og særlig i Viken fylke, ikke er tilstrekkelig dekket. Her supplerer dermed Jussformidlingen andre rettshjelpiltak lokalisert på Østlandet. De resterende 18 % av henvendelsene vi mottok i 2021 fordeler seg jevnt utover de øvrige landsdelene. Antallet fra disse delene av landet er vesentlig lavere. Det kan være at rettshjelpbehovet der er lavere eller bedre dekket, men det kan også skyldes at dette er geografiske områder med et mye dårligere rettshjelptilbud. I sistnevnte tilfelle vil en naturlig følge av dette være at personene i disse områdene ikke er kjent med muligheten for gratis rettshjelp og derfor heller ikke oppsøker den.

Saker

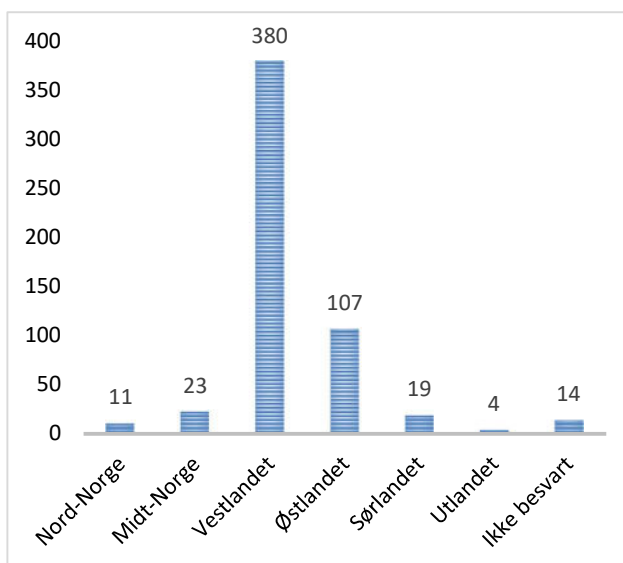
I 2021 tok vi inn totalt 558 saker for videre rettslige bistand i form av skriftlig behandling og mulighet for partsrepresentasjon. Ved inntak av nye saker ber vi klientene om å fylle ut et statistikkskjema som ber om anonymiserte opplysninger om klient og saken vi skal bistå i. Det er frivillig for klient å fylle ut statistikkskjema, noe som innebærer at enkelte velger å reservere seg fra å besvare hele eller deler av skjemaet. Likevel ser vi at de fleste besvarer spørsmålene, noe som gir oss verdifull innsikt i hvilke personer og i hvilke typer saker vi har hjulpet dette året.

Formålet med grafene er å belyse hvilken gruppe mennesker som mottar juridisk bistand fra oss og hvilke problem de trenger hjelp med. Det er også innhentet opplysninger som kan bidra til å vise hvilken livssituasjon de er i eller andre individuelle utfordringer personene vi bistår har.

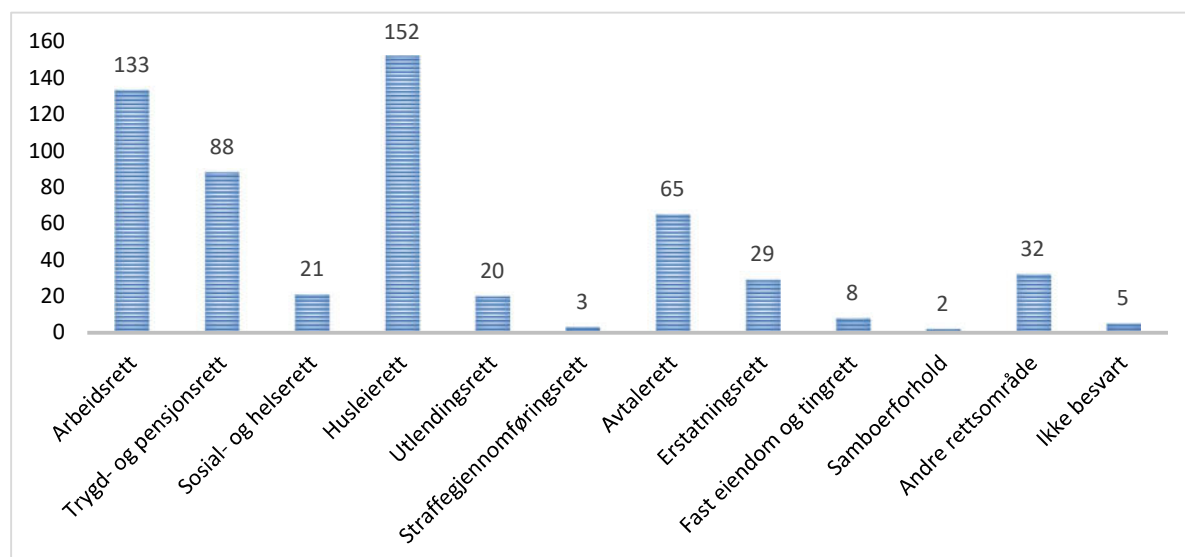
Rettsområde og type tvister

Den geografiske fordelingen i sakene vi velger å ta inn for videre skriftlig behandling er i stor grad lik som ved de muntlige henvendelsene. Hovedandelen av våre klienter er bosatt på Vestlandet, og utgjør 68 % av alle sakene vi behandlet i 2021. I 19 % av sakene vi behandlet dette året, var personen bosatt på Østlandet, og de resterende 13 % fordeler seg utover de øvrige landsdelene.

Hvor personen er bosatt er ikke av betydning for vurderingen om vi skal ta inn saken til videre behandling eller ikke, men vi opplyser gjerne om andre rettshjelpiltak som ligger i nærområdet dersom det vil gjøre det lettere for personen å oppsøke hjelp. Dette kan forklare hvorfor personer fra Vestlandet er bedre representert i sakene vi tar inn enn ved de muntlige henvendelsene.

Til forskjell fra henvendelsene vi mottar og sakene vi gir muntlig veiledning i, er sakene vi tar inn plukket ut basert på flere kriterier. Som tidligere beskrevet er det flere forhold som er relevante for vurderingen vår om hvorvidt saken er av velferdsmessig betydning eller ikke. Formålet med vurderingen som tas før saksinntak er å kartlegge saken og personens ressursituasjon slik at vi lettere skal kunne identifisere hvilke personer som har størst behov for rettslig bistand fra oss. Siden rettshjelpbehovet er større enn hva dagens ordning kan dekke, er det viktig at vi har mekanismer på plass som sikrer at vi bruker ressursene våre på riktig målgruppe og riktige saker.

Ved å se på diagrammet for sakene vi tar inn, fordelt ut ifra rettsområde, er det mulig å se at vår saksinntaksprosedyre fungerer. Sammenlignet med diagrammet for muntlige henvendelser, er fordelingen annerledes for saker som tas inn til videre skriftlig behandling.

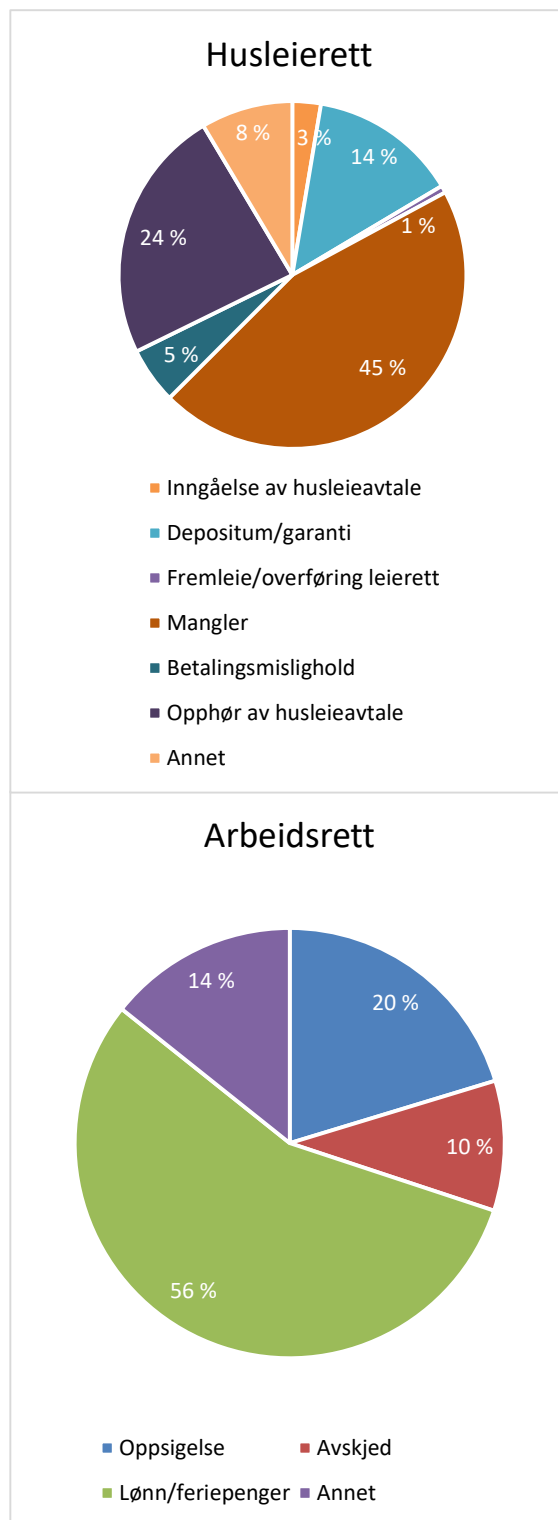
Vi behandler fortsatt flest saker innenfor husleierett og arbeidsrett. Det er likevel verdt å merke seg at antallet saker innenfor trygderett og pensjonsrett utgjør en større andel her enn ved selve saksinntaket. Ved å ta en konkret velferdsmessighetsvurdering i hver sak klarer vi å identifisere sakene med personer som har størst behov for rettshjelp. Det betyr at selv om det er en litt lavere andel trygdede som kontakter oss, får en høy andel av dem saken tatt inn til videre juridisk bistand hos oss. Til gjengjeld er det en høy andel personer som kontakter oss om arverettslige spørsmål, men vi tok ikke inn noen arverettsaker i 2021.

Husleierett er rettsområdet bistår flest personer i. I 2021 behandlet vi totalt 152 saker. Det som klart går igjen som problematikken det tvistes mest om, er mangler ved boenheten. I 45 % av de husleierettslige sakene vi behandlet dette året dreide tvisten seg om mangler. Derneft var uenighet relatert til opphør av leieavtalen problemstillingen vi bistod flest personer med. Videre er det tvister knyttet til depositum eller garanti fortsatt en problemstilling vi ofte kommer over.

Typiske mangeltvister vi ser går igjen i flere husleierettsaker er knyttet til mugg og skadedyr. Det som er spesielt utfordrende i slike mangelsaker er spørsmålet om omfanget stort nok til at det kvalifiserer som en mangel i rettslig forstand, samt hvem som er nærmest til å holdes ansvarlig. Eksempelvis kan mugg forekomme i en leilighet uten at det automatisk anses som en mangel etter husleieloven. Videre kan muggen oppstå på grunn av mangler ved boenheten, men også på grunn av brukerfeil hos leietaker.

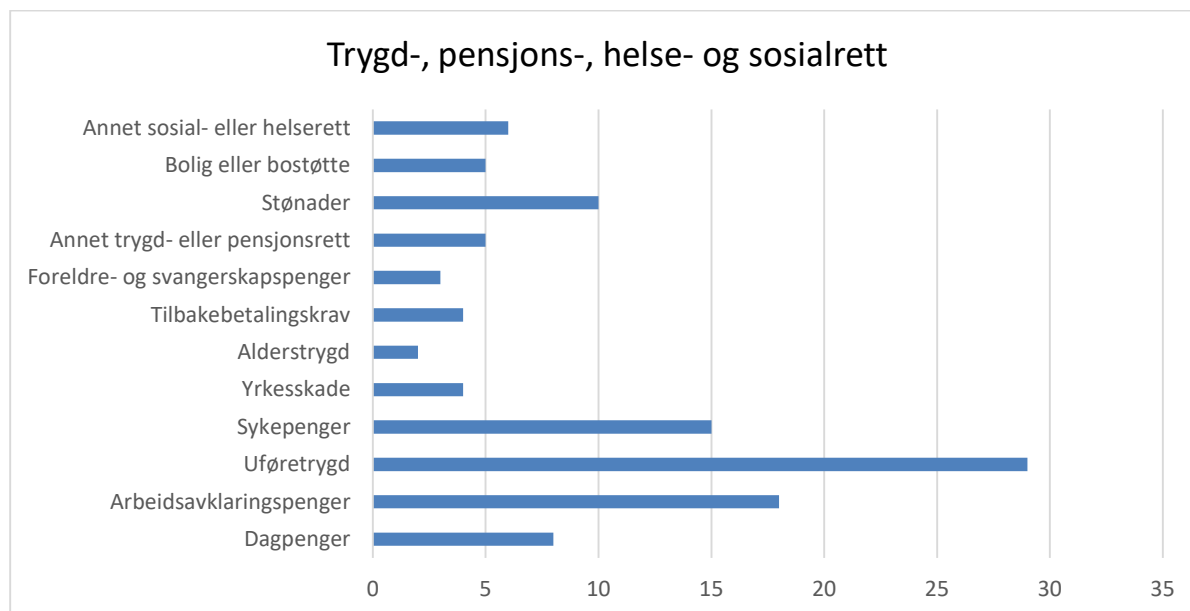
Innenfor arbeidsretten er det enda tydeligere hva som er den mest vanlige rettslige tvisten i slike saker. Vi ser at det i godt over halvparten av alle saker vi tar inn behandling hos oss, gjelder det ubetalt lønn eller feriepenger. Årsaken til at alt av lønn eller feriepenger ikke er utbetalt kan derimot være svært ulik. Det kan være ulike oppfatninger om hva som er avtalt lønn eller uenighet knyttet til hvor mange arbeidstimer som er lagt ned.

Vi ser imidlertid at arbeidstaker gjennomgående i alle arbeidsrettslige saker er svært dårlig stilt. På bakgrunn av den alminnelige relasjonen

mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, er det vanligvis arbeidsgiveren som sitter på relevant dokumentasjon og som har dokumentert forhold best. Arbeidstaker har eksempelvis ikke krav på å få utlevert timelistene sine, selv om det er rimelig å forvente at arbeidstaker får det. Dette gjør det vanskelig for arbeidstaker å innhente dokumentasjon for å styrke sin sak når tvisten først har oppstått. Forekomsten av supplerende muntlige avtaler er også ofte en del av årsaken til at det er vanskelig for arbeidstaker å dokumentere endringer i arbeidsvilkårene. Vår erfaring er at i tvister innenfor arbeidsretten må arbeidstaker enten vært bevisst på å dokumentere forholdene selv før tvisten oppstår eller så er den prisgitt at arbeidsgiver ønsker å gjøre opp for seg.

Innenfor trygd-, pensjons-, helse- og sosialretten bistår vi personer innenfor en rekke ulike juridiske problemstillinger og på ulike stadier i livsløpet. Hovedandelen av sakene knytter seg imidlertid til saker om uføretrygd, dernest arbeidsavklaringspenger og sykepenger. Personene vi bistår i disse sakene er, grunnet sakens natur, i en vanskelig livssituasjon enten fordi de er for syk til å være i arbeid, har mistet jobben eller ikke kan jobbe på grunn av sykdom. Det er ikke rimelig å forvente at de skal klare å følge opp saken sin på egenhånd parallelt med alle de praktiske utfordringene livssituasjonen de er i fører med seg.

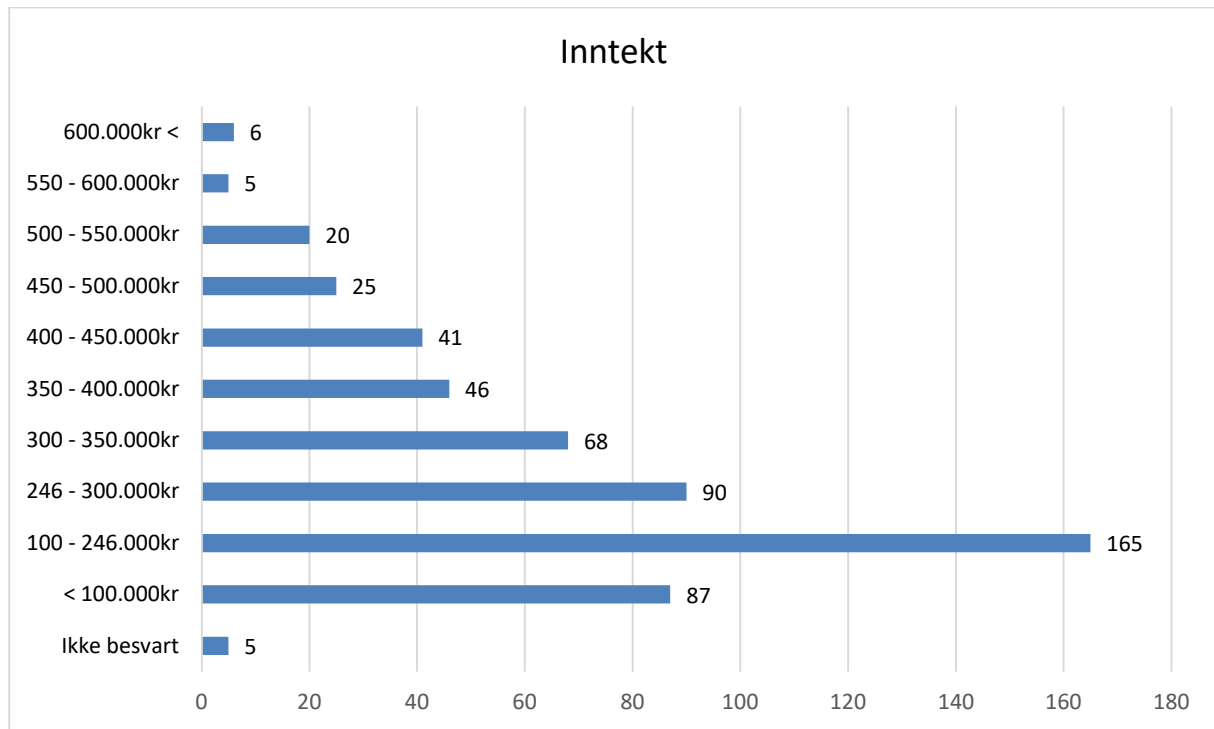

Hvem hjelper vi?

Jussformidlingen har som mål å arbeide for de gruppene som ikke har hatt tilgang til tilfredsstillende rettshjelp eller som av andre grunner opplever terskelen for å oppsøke annen juridisk rådgivning som høy. Hovedandelen av våre klienter har lav årsinntekt, er utenfor arbeidsmarkedet eller er i en livssituasjon som gjør det utfordrende å skaffe seg annen form for rettshjelp.

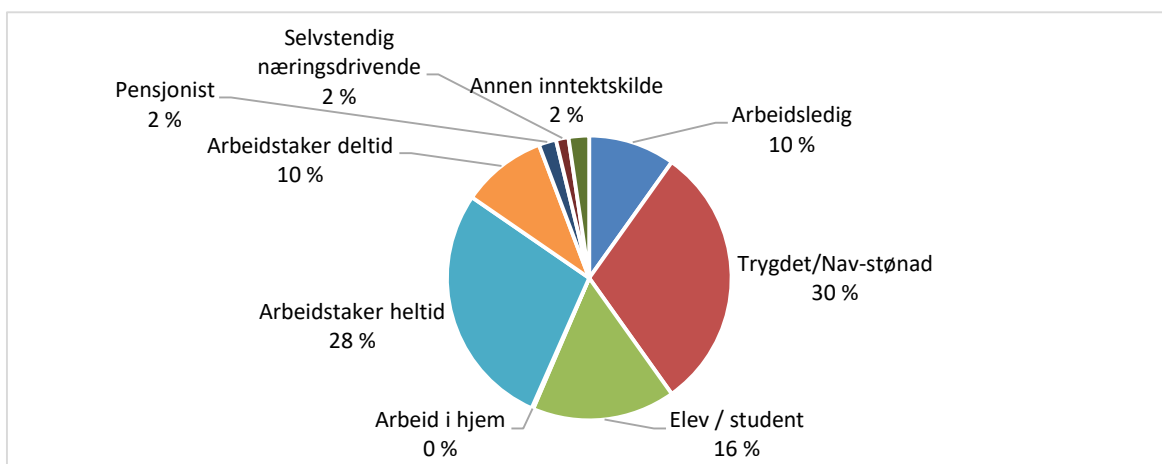
Når man skal se på hvilke personer vi hjelper, er det viktig å ikke se på hvert forhold enkeltvis. Det er viktig å huske at en person som har alminnelig god inntekt kan på grunn av sin livssituasjon ha et stort behov for gratis rettshjelp. Det kan eksempelvis være fordi personen har mottatt en oppsigelse og innen kort tid vil stå uten inntekt, har stor forsørgerbyrde på grunn av eneansvar for flere barn eller er underlagt tvangstrekk som gjør

at personen ved utbetaling av lønn sitter igjen med minimalt med midler til å bruke på egen sak. Det er derfor viktig at alt sees på som et samlet for å få et bilde av våre klients reelle livssituasjon.

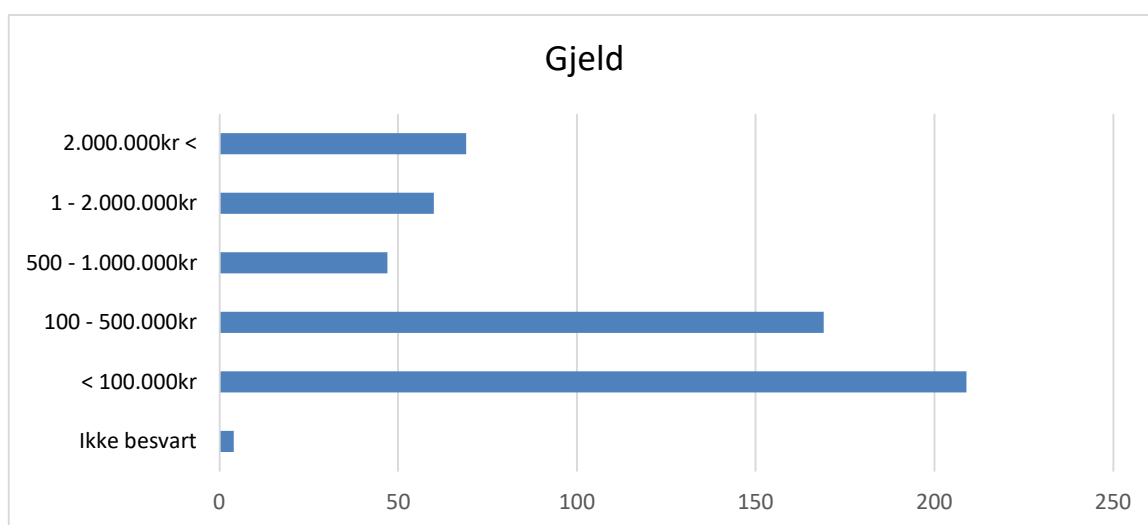
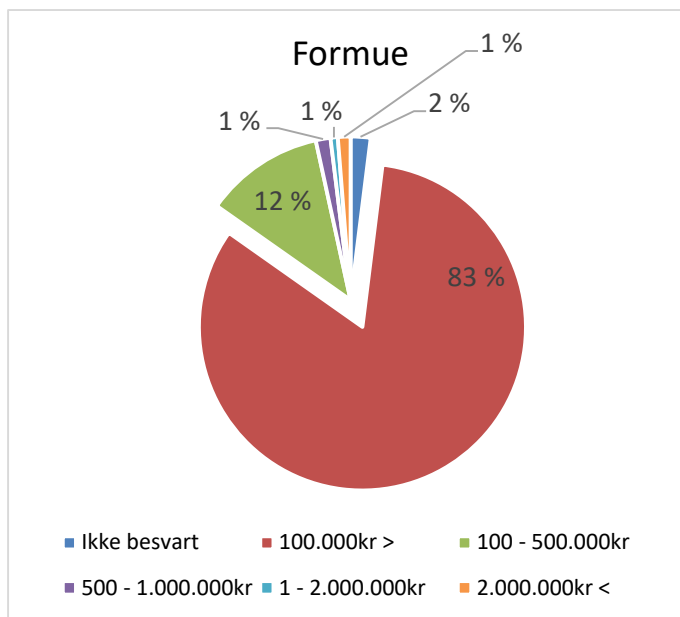
I 2021 hadde klientene 82 % av klientene våre en årlig inntekt under 400.000kr. Det er en økning på 1 % fra året før, som viser at vi har nådd ut til flere i målgruppen. Av disse har klientene i 61 % av disse sakene en inntekt som er under 300.000kr. Dette er en betraktelig økning fra 2020, hvor andelen da lå på 56 %. Dette kan tilsi at Jussformidlingens omlegging av saksinntaket i juni 2021 har sikret at vi i større grad enn tidligere bistår personene som er dårligst stilt. I lys av at vi i 2021 behandlet 85 flere saker enn året før, er forbedringen av måloppnåelsen desto mer betydelig.

Videre ser vi at i 2021 hadde klientene våre i 60 % av sakene våre et inntektsgrunnlag som ikke stammer fra alminnelig arbeidsinntekt. Dette er personer som er arbeidsledig, mottar trygd eller andre stønader, pensjonister, hjemmeværende og studenter. Dette er en økning på 4 % fra 2020, hvor andelen da lå på 56 %.

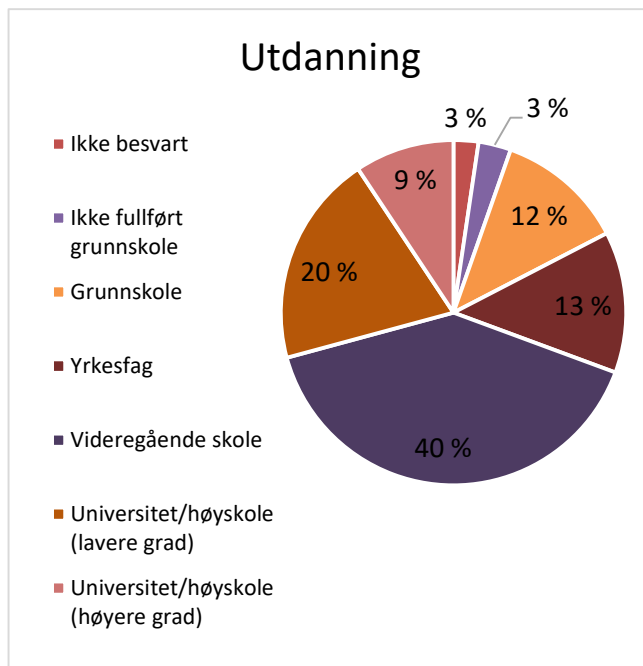

Det er rimelig å anta at de fleste av disse personene har en presset økonomi, men som grunnet for snevre vilkår for å få innvilget fri rettshjelp faller utenfor den offentlige rettshjelpsordningen. Disse gruppene er i en utsatt situasjon når det gjelder reell mulighet til å ivareta egne rettigheter, da de ikke har midler til å betale for rettshjelpen. I den største andelen av saker vi behandlet i 2021 mottar klientene uføretrygd eller annen stønad fra Nav, tilsvarende en andel på 30 %. Dette er en økning fra 2020, hvor andelen da utgjorde 22 %. I tillegg til dette utgjør fulltidsarbeidende (med lav inntekt) og studenter de to nest største klientgruppene våre i 2021.

Ved å se på klientgruppens gjeld og formue, ser vi at høy gjeld ikke er så utbredt blant klientene vi hadde i 2021. Hovedandelen av personene vi hjalp hadde gjeld under 100.000kr. Det kan se ut til at det ikke nødvendigvis er gjeldsbyrder isolert sett som gjør at personer ikke har mulighet til å skaffe seg rettslig bistand. Det er imidlertid viktig å se dette opp mot klientgruppens inntekt, som gjennomgående er svært lav, og formue. Som diagrammet nedenfor viser, har en betydelig andel av personene vi hjalp i 2021 lite eller ingen formue. I hele 83 % av sakene vi behandlet i 2021 hadde klient en formue til en verdi under 100.000kr. Dette viser at personene vi bistår ikke har reell mulighet til å betale for rettshjelp da de både har lav inntekt og lite eller ingen formue å bruke av.

I løpet av året har klientene i 76 % av sakene vi tok inn i 2021 mottatt hjelp fra Jussformidlingen for første gang. Det viser at den hjelpen vi tilbyr favner om en stor andel nye mennesker hvert år, noe som kan tilsa at behovet for gratis rettshjelp er vedvarende og høyt. I de resterende 24 % av sakene har klientene tidligere mottatt bistand fra oss. Det viser at behovet for enkelte strekker seg utover bistand i et enkelttilfelle. Når vi tar inn en sak og det viser seg å være flere aktuelle rettslige problemstillinger av ulik art, vil klienten automatisk få en ny sak hos oss og en ny saksbehandler som skal følge saken opp.

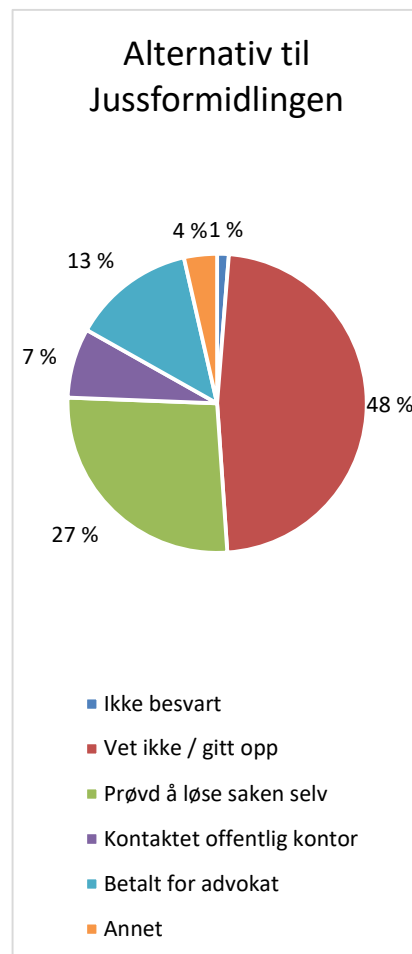

Det kan være personer med levekårsutfordringer eller individuelle forutsetninger som gjør det nødvendig med bistand flere ganger eller innenfor ulike rettsområder. Dersom man ser på høyest fullført utdanning blant personene vi bistår, har den største andelen av dem fullført videregående skole. Det er likevel en stor andel som ikke har tatt utdanning utover grunnskolen.

I totalt 48 % av sakene vi hadde i 2021 opplyser klient om at de ikke vet hva de skulle ha gjort eller ville ha forholdt seg passiv dersom de ikke mottok bistand fra Jussformidlingen. At en så stor andel av våre klienter ser det som det mest realistiske alternativ å akseptere rettstap er alarmerende og viser viktigheten av den hjelpen vi tilbyr.

Kun i 13 % av sakene våre opplyser klient om at den hadde tatt kontakt med advokat dersom Jussformidlingen ikke hadde hjulpet til i saken. Dette er enda færre enn året før, da antallet lå på 16 %. I 2019 var utgjorde den samme gruppen 24 %. Dette kan tyde på at Jussformidlingen dette året har klart spisse arbeidet vårt ved å nå frem til og bistå enda flere personer som ikke anser bistand fra advokat som et reelt alternativ i sin sak.

Samtidig sier denne statistikken også noe om behovet for en økning i omfanget av det offentlige tilbud om fri rettshjelp, spesielt siden 7,5 % har svart at de ville ha kontaktet et offentlig kontor som et alternativ til hjelp fra oss. Det viser at de fleste som søker hjelp fra oss ikke

anser offentlig støtte og veiledning som en mulighet og heller ikke har mulighet til å la seg bistå av advokat.

I 2021 fikk 176 personer uten norsk statsborgerskap bistand fra Jussformidlingen ved skriftlig behandling og partsrepresentasjon. Dette er en økning fra året før, da antallet da var 151 personer. Jussformidlingen har erfart at språkutfordringer kan være et hinder for å fremme sine krav og ivareta egne rettigheter. Eksempelvis er vedtak fra offentlige instanser vanligvis på norsk og har et språk som ikke brukes i det daglige blant folk flest. Det er heller ikke alle offentlige kontorer som tilbyr oversettelse eller tolkning av vedtakene, selv om det offentlige som utgangspunkt er pliktig til å gjøre dette. Dette gjør grupper som ikke snakker norsk særlige utsatte. Språkproblemer kan dessuten gjøre det vanskelig å finne frem i det ordinære, offentlige rettshjelpstilbudet. Jussformidlingen har gjennom Bergen kommune mulighet for å stille med fire timer med gratis tolketimer hver måned. Behovet for tolk er imidlertid større enn hva Jussformidlingen har mulighet til å tilby.

I løpet av 2021 har Jussformidlingen klart å opprettholde et stabilt og kvalitativt godt tilbud for sårbare grupper og personer i vanskelige livssituasjoner. Jussformidlingen i løpet av dette året har forbedret sin måloppnåelse på flere punkt. Til tross for at organisasjonen selv har undergått en rekke endringer dette året og første halvdel av driftsåret var preget av økonomisk usikkerhet, har vi likevel klart å bistå en stor gruppe mennesker som ellers ikke har andre de kan be om hjelp når de først er i rettslig tvist. Dette året har vist at Jussformidlingen har klart å opprettholde sin etablerte rolle som et lavterskeltilbud for mennesker som ikke har hatt tilgang til tilfredsstillende rettshjelp eller som av andre grunner opplever terskelen for å oppsøke annen juridisk rådgivning som høy.

Studentenes vilje til å legge ned tid, engasjement og arbeidskrefter langt utover det man kan forvente, er den viktigste årsaken til at Jussformidlingen i dag fremstår som en seriøs og profesjonell tilbyder av juridiske tjenester.

Michelle Danker

Daglig leder
Jussformidlingen

Vedlegg:

1. Jussformidlingens regnskap og budsjett 2021
2. Kommentar til Jussformidlingens regnskap 2021 – Universitetet i Bergen

	2021	Regnskap	Budsjett (revidert 26.11.21)
3 inntekter	Overført fra tidligere år	-714 658	-714 658
	3679 Andre driftsrelaterte inntekter	-4 317 800	-4 317 800
	Sum	-5 032 458	-5 032 458
5 lønn	5001 Fast tilsatte (daglig leder)	501 365	516 000
	5106 / 5119 Engasjert personale / Midlertidig ansatte (fastlønn og timebetalt)	2 012 670	2 075 000
	5081 / 5181 Påløpte feriepenger (alle ansatte)	301 684	311 000
	5091 Periodisering av lønn	0	
	5211 Fordel EK-tjenester	4 392	
	5251 Fordel gruppelivsforsikring	1 227	1 300
	5299 Motpost naturalytelser	-5 619	
	5401 Arbeidsgiveravgift av lønn	355 420	366 000
	5411 Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	42 537	44 000
	5412 Arbeidsgiveravgift av påløpt pensjonsinnskudd	8 022	8 000
	5421 Arbeidsgivers pensjontilskudd	56 890	60 000
	5801 Refusjon av sykepenger	-9 000	
	5802 Ref. feriep. av sykepenger	-257	
	5890 Ref. aga syke-/foreldrep.		
	5901 Gaver til ansatte	10 367	10 000
	5921 Gruppelivsforsikring	1 227	
	6872 Kompetanseheving		
	5961 Velferdstilskudd	54 550	80 000
	5998 Andre personalkostnader	528	
	Sum personalkostnader	3 336 003	3 471 300
	6101 Frakt- og transportkostnader	1 011	
	6363 Driftsrekvisita - renhold	4 550	10 000
	6390 Andre kostn. drift lokaler		1 000
	6440 Leie andre kontormaskiner	26 968	25 000
	6490 Annen leiekostnad	7 798	10 000
	6520 Programvare		
	6540 Kjøp inventar og utstyr	59 859	50 000
	6550 Datamaskiner og skrivere (kjøp)	265 531	265 000
	6561 Andre kontormaskiner	4 086	
	6570 Arbeidstøy og verneutstyr, kjøp	19 463	20 000
	6580 Forbruksmatr lab., verksted, forskning mm (diverse)		5 000
	6585 Driftsrekvisita	9 975	
	6630 Vedlikehold - leid bygg	8 900	
	6660 Service/vedlikehold/reperasjon av maskiner/utstyr/inventar	2 070	
	6750 Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT	16 082	22 000
	6801 Kontorrekvisita	31 725	35 000
	6802 Kopiutgifter	3 976	
	6803 Datarekvisita	598	
	6820 Trykksaker/trykningsutgifter	23 919	15 000
	6831 Annonser/kunngjøringer		
	6843 / 6840 Bøker / Avisabonnement	5 592	10 000
	6860 Møtekostnader untatt servering	4 128	
	6861 Servering ved møter	7 050	20 000
	6871 Arrangement av kurs og seminarer, egne ansatte	46 351	80 000
	6873 Servering ved kurs og seminar, egne ansatte	28 275	
	6880 Arrangement av kurs og seminar, eksterne	79 688	
	6890 Annen kontorkostnad	3 459	
	6901 Telefon/mobil/bredbånd (abonnement)	7 551	8 000
	6940 Porto	19 768	30 000
	7131 Tjenestereise oppgavepliktige	1 909	20 000
	7132 Tjenestereiser ikke oppgavepliktige	15 268	
	7152 Diettkostnad, ikke oppgavepliktig	1 200	
	7320 Reklamekostnad og andre markeditiltak	35 713	20 000
	7411 Gaver til eksterne	2 748	2 000
	7502 Andre forsikringer (ulykkesforsikring)	51 291	55 000
	7793 Annen kostnad		
	9181 Belastet kopieringsutgifter		
	9146 Belastet telefonutgifter	30 551	60 000
	9148 Belastet interne datatjenester	17 236	
	Sum driftskostnader	844 289	763 000
SUM	Inntekter (inkludert overføring fra året før) minus utgifter	-852 166	-798 158
	SUM (etter fradrag av positiv overføring ved inngang til 2021)	-137 508	-83 500
	Inntekter i 2021		
	Velferdstinget Vest	115 000	115 000
	Statens sivilrettsforvaltning	3 830 000	3 830 000
	Bergen Kommune	191 800	191 800
	Bergesenstiftelsen	125 000	125 000
	Juristforbundet	56 000	56 000
	SUM DIVERSE INNTEKTER	4 317 800	4 317 800

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres ref

Vår ref

Dato

2012/5899-GRFL

01.04.2022

Kommentar om rekneskapsføring av Jussformidlingen - 2021

Økonomiavdelinga ved Universitetet i Bergen (UiB) har ført rekneskapen til Jussformidlingen i 2021. Rekneskapen er ført i samsvar med gjeldande retningslinjer ved UiB og økonomireglementet i staten.

Jussformidlingen hadde ved inngangen til 2021 ei positiv overføring på 714 658 kroner. I 2021 hadde Jussformidlingen eit overskot på 137 509 kroner. Dette førte til at det akkumulerte overskotet vart redusert til 852 167 kroner i løpet av 2021.

Riksrevisjonen reviderer UiB sin rekneskap.

Vennlig hilsen

Per Arne Foshaug
økonomidirektør

Gry Flatabø
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.